

MPRA

Munich Personal RePEc Archive

Institutional Convergence-Divergence in the Field of Environmental Protection

Platon, Victor

Institute of National Economy

2009

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/98333/>

MPRA Paper No. 98333, posted 27 Jan 2020 16:58 UTC

Convergența-Divergență Instituțională în Domeniul Protecției Mediului

Elaborat de: Victor Platon

Rezumat:

Problematika convergenței instituționale este extrem de nouă și nu există multe lucrări de referință. Lucrarea a dezvoltat o metodologie prin care a identificat patru etape importante în aprecierea convergenței instituționale: analiza stării inițiale (baza de analiză, punctul de plecare sau de referință); identificarea limitei, stării sau a valorii predefinite drept țintă de convergență; estimarea ratei de convergență sau a vitezei cu care *obiectul* analizat (sistemul instituțional de protecție a mediului) se apropie (sau nu) de punctul de convergență; identificarea forței motrice care conduce procesul de convergență sau a atractivității de convergență. Autorul face o propunere de zece criterii calitative de convergență în domeniul organizațiilor de protecție a mediului.

Au fost analizate și structurile de finanțare a investițiilor de protecție a mediului care nu fac parte din acquis-ul de mediu propriu-zis ci mai degrabă sunt legate de acquis-ul referitor la coeziunea economică și socială. În acest caz este dificil de identificat convergența instituțională deoarece aceste mecanisme sunt specifice doar statelor membre care mai beneficiază de sprijin prin intermediul fondurilor structurale.

Structurile de protecție a mediului au suferit transformări pe două direcții majore ale acquis-ului comunitar. Prima direcție de transformare a fost trasată de Capitolul 22 privind Mediul Ambiant iar a doua direcție a fost trasată de Capitolul 21 privind Coeziunea Economică și Socială.

Cuvinte cheie: convergență instituțională, protecția mediului, instituții deconcentrate, instituții descentralizate, acquis de mediu, fonduri structurale, investiții

Abstract:

The problem of institutional convergence is extremely new and there are not many reference works. The paper developed a methodology by which it identified four important stages in the assessment of institutional convergence. These are: the analysis of the initial state (the analysis base, the starting point or reference point); identifying the limit, state or predefined value as a convergence target; estimating the rate of convergence or the speed with which the analyzed object (the institutional system of environmental protection) approaches (or not) the point of convergence; identification of the driving force driving the convergence process or the convergence attractor. The author makes a proposal of ten qualitative criteria for convergence in the field of environmental protection organizations.

Were also analyzed the financing structures for environmental protection investments are not part of the environmental acquis itself, but rather are related to the acquis regarding economic and social cohesion. In this case it is difficult to identify the institutional convergence because these mechanisms are specific only to each Member States that still receive support through the Structural Funds.

The environmental protection structures have undergone transformations on two major directions of the acquis communautaire. The first direction of transformation was outlined by Chapter 22 on the Environment and the second direction was outlined by Chapter 21 on Economic and Social Cohesion.

Keywords: institutional convergence, environmental protection, decentralized institutions, decentralized institutions, environmental acquis, structural funds, investments

CUPRINS

INTRODUCERE	5
1. Considerații metodologice	6
2. Principalele structuri administrative necesare pentru implementarea acquis-ului de mediu	8
2.1. <i>Acquis-ul de mediu – principalele elemente</i>	8
2.2. <i>Cerințele instituționale identificate în acquis-ul UE de mediu</i>	10
2.3. <i>Cerințe instituționale orizontale</i>	13
2.4. <i>Cerințe instituționale verticale (la nivel de domeniu)</i>	13
2.4.1. Calitatea aerului	13
2.4.2. Gestionarea deșeurilor.....	14
2.4.3. Calitatea apei.....	14
2.4.4. Protecția naturii	15
2.4.5. Managementul riscului și controlul poluării industriale.....	15
2.4.6. Produse chimice și produse modificate genetic.....	16
2.4.7. Zgomotul.....	16
2.4.8. Siguranța nucleară și protecția împotriva radiațiilor și protecția civilă.....	17
3. Identificarea bazei instituționale	18
3.1. <i>Instituțiile centrale și deconcentrate cu responsabilități în aplicarea acquis-ului de mediu</i>	18
3.1.1. Instituții centrale.....	19
3.1.2. Instituții deconcentrate	21
3.2. <i>Instituții descentralizate cu rol în protecția mediului</i>	22
3.3. <i>Instituții cu rol în finanțarea investițiilor de protecție a mediului</i>	24
3.3.1. Managementul POS Mediu	24
3.3.2. Fondul de mediu.....	29
3.3.3. Ministerul dezvoltării, lucrărilor publice și teritoriului (MDLPT).....	29
4. Oferta financiară pentru investițiile de mediu	31
5. Convergența instituțională în domeniul mediului	33
5.1. <i>Criterii calitative de convergență instituțională pentru protecția mediului; propuneri</i>	33
5.2. <i>Rata de convergență și forța motrice; comparații privind convergența în UE</i>	34
6. Concluzii	37
7. Anexe	41
8. Bibliografie	43

Lista Anexelor

Anexa 1. Investiții necesare sectorului de gestiune a deșeurilor.....	41
---	----

Lista Tabelelor

Tabelul 1. Componentele Acquis-ului comunitar de mediu (2006).....	8
Tabelul 2. Structura acquis-ului de mediu (2006).....	9
Tabelul 3. Cerințe ale implementării legislației de mediu, pe sectoare.....	11
Tabelul 4. Instituții publice centrale și deconcentrate și funcțiile lor în diverse etape ale aplicării acquis-ului de mediu	21
Tabelul 5. Autorități publice descentralizate și funcțiile lor în diverse etape ale aplicării acquis-ului de mediu	23
Tabelul 6. Bugetul prevăzut pentru finanțarea POS de Mediu (2007-2013)	31
Tabelul 7. Diferențele între prevederile privind utilizarea fondurilor UE în țări noi membre (2004 – 2006) (prețuri 2005).....	32
Tabelul 8. Propuneri de criterii calitative de convergență instituțională în domeniul protecției mediului.....	33
Tabelul 9. Comparații privind procesul de convergență	36

ACRONIME

AFM	Autoritatea Fondului pentru Mediu
AJPM	Agenție Județeană de Protecție a Mediului
ARPM	Agenție Regională de protecție a mediului
ANPM	Agenția Națională de protecție a mediului
OI	Organisme Intermediare
AM	Autoritate de Management
ACIS	Autoritatea de Coordonare a Instrumentelor Structurale
MMDD	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
POS	Program Operațional Sectorial
POR	Programul Operațional Regional
ANAP	Administrația Națională Apele Române
IPPC	Controlul și Prevenirea Integrată a Poluării
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FC	Fondul de Coeziune
FSE	Fondul Social European
PATJ	Planul Județean de Amenajare a Teritoriului
GNM	Garda Națională de Mediu
CJ	Consiliu Județean
CL	Consiliu local
POSM	Program Operațional Sectorial de Mediu
FSE	Fondul Social European

INTRODUCERE,

În ultimii 10 ani, structurile instituționale (administrative și legislative) de protecție a mediului din România au suferit schimbări esențiale. Principala forță în spatele acestor schimbări a fost procesul de integrare în structurile UE. O dată cu statutul de stat membru se pune problema convergenței către instituțiile și mecanismele europene.

Prezenta lucrare are drept obiectiv analiza situației privind convergența instituțională și administrativă din România în domeniul protecției mediului.

Termenul de *convergență*, în lipsa unui context specific, definește un proces, în timp, de apropiere de o valoare predefinită care poate fi o valoare numerică, un reper, un punct de vedere, opinie sau o stare de echilibru. Cea mai largă utilizare a termenului de convergență o întâlnim în matematică de unde a fost preluată în ale științe exacte cum ar fi fizica, sociologia, economia etc.

În științele sociale se poate vorbi de mai multe categorii de convergență, cum ar fi:

- convergența limbajului descrie două discursuri diferite dar care sunt percepute ca având statut social echivalent;
- convergența mediilor IT se referă la eliminarea barierelor de intrare care duc la o industrie integrată a comunicațiilor;
- convergența economică se referă la fenomenul creșterii economice mai rapide a țărilor mai puțin dezvoltate și care, pe termen foarte lung, ar putea ajunge din urmă țările dezvoltate;

Termenul opus este de *divergență* care poate fi de natura unei oscilații, creștere nerestricționată (în cazul unei limite infinite), sau caracter aleatoriu (mișcare browniană). Spre exemplu, divergența istorică (sau culturală) se referă la fenomenul în care două societăți care au unele trăsături similare sunt rezultatul unei evoluții ce a avut un punct comun.

Termenul de convergență instituțională a fost definit ca un proces de *compatibilizare, până la unificare, a structurii sistemului instituțional din diferite țări, inclusiv creșterea calității acestuia, pentru a asigura o funcționare eficientă a economiei și o bună comunicare între țări și regiuni, în scopul realizării obiectivelor comune [Iancu, 2007].*

Lucrarea de față caută să răspundă la o serie de întrebări cum ar fi:

- a) Ce înseamnă convergență instituțională în domeniul protecției mediului ?
- b) Care este limita către care tinde procesul de convergență?
- c) Cu ce viteză are loc procesul de convergență și care este perspectiva temporală?
- d) Care este forța care pune în mișcare procesul și asigură convergența finală.

1. Considerații metodologice

În vederea elaborării studiului privind convergența instituțională din domeniul protecției mediului, a fost urmărită următoarea metodologie:

1. explorarea literaturii din domeniu;
2. analiza stării inițiale (baza de analiză, punctul de plecare sau de referință) din punct de vedere instituțional;
3. identificarea limitei, stării sau a valorii predefinite drept țintă de convergență;
4. estimarea ratei de convergență sau a vitezei cu care obiectul analizat (sistemul instituțional de protecție a mediului) se apropie (sau nu) de punctul de convergență;
5. forța motrice care conduce procesul de convergență sau atractorul de convergență;
6. comparații cu alte procese de convergență mai bine studiate;
7. concluzii

Schematic, procesul de convergență poate decurge potrivit schemei de mai jos. Convergența, în cazul în care are loc, nu poate fi considerată ca o evoluție liniară ci trebuie avut în vedere o evoluție mai complicată ce necesită corecții pe parcurs.

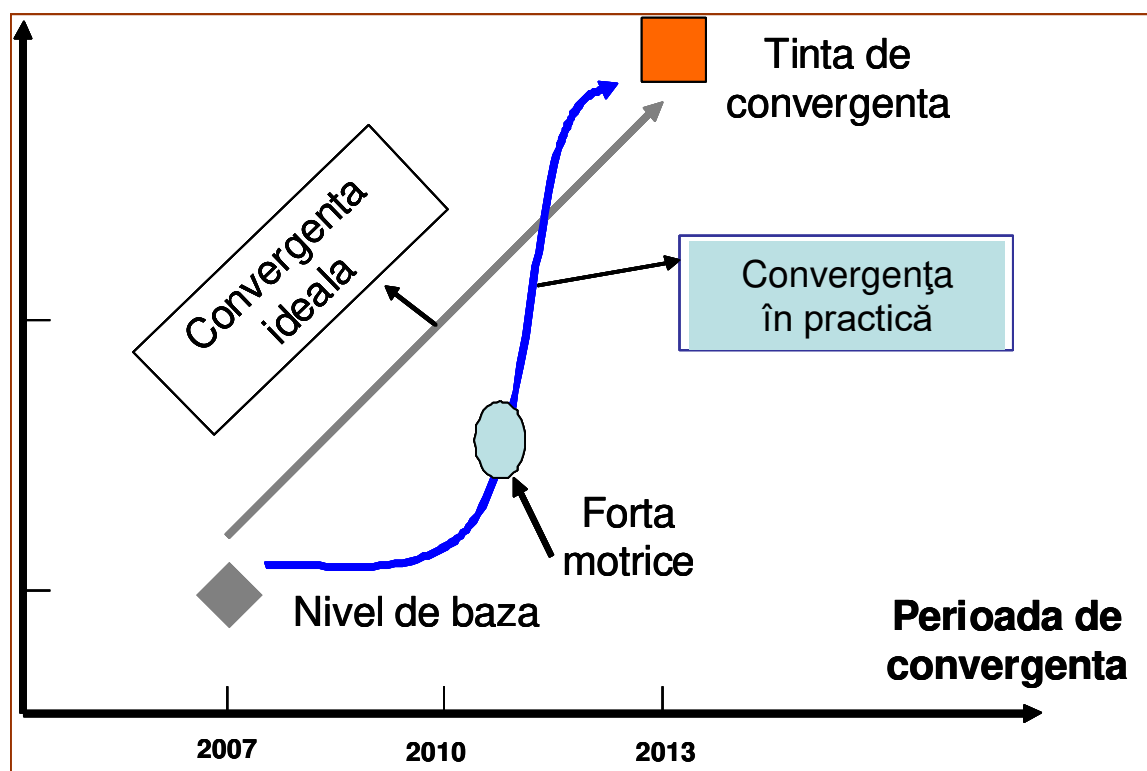

Figura 1. Schema simplificată a procesului de convergență

Deoarece termenul de instituție are mai multe definiții și conotații și poate fi folosit în moduri diferite trebuie să fie clar la ce ne referim. Spre exemplu pot fi considerate instituții atât organizațiile cât și legile, regulile și mecanismele de funcționare, relațiile dintre organizații etc.

În contextul UE, de obicei instituțiile denotă organizații cum ar fi Comisia UE, Curtea de Justiție, Parlamentul European etc. Aceste organizații produc reguli și norme sau urmăresc aplicarea lor prin instrumente specifice. Separat de organizațiile sunt regulamentele și directivele care în mod uzual nu sunt considerate *instituții*.

În lucrarea de față ne vor referi la instituții în accepțiunea comună de organizații care produc norme și reguli în domeniul protecției mediului și urmăresc aplicarea lor. Trebuie menționat că, în sens larg, termenul de instituție cuprinde nu numai reguli și legi ci și cutume, obiceiuri, tradiții etc.

Din analiza literaturii de specialitate se pot rezuma următoarele concluzii:

- a) autorul a identificat puține lucrări privitoare la convergența instituțională în domeniul protecției mediului; lucrările existente se referă doar la convergența legislativă ce a rezultat din transpunerea acquis-ului comunitar;
- b) Există multe lucrări, referitoare la convergența instituțională a mecanismelor de piață, care identifică o tendință clară de convergență în rândul țărilor emergente;
- c) Există la fel de numeroase lucrări cu abordări globale care susțin teza opusă, potrivit căreia convergența este ipotetică; spre exemplu, o lucrare recentă¹ arată lipsa convergenței instituționale în domeniul mecanismelor de piață. Lucrarea arată că fenomenul global de proliferare a economiilor de piață din ultimii 20 de ani este caracterizat, mai curând, de diversitate instituțională decât de convergență neo-liberală. Proliferarea diversității este o provocare directă ambițiilor aparente ale comunității internaționale de a crea o ordine neo-liberală, cum este reflectată de modelul de Bună Guvernare. Autorii arată că sunt două argumente pentru ca o bună parte a comunității științifice rămâne sceptică în privința convergenței instituționale de tip neo-liberal:
 - în primul rând, evidența empirică nu arată că instituțiile neo-libertale sunt implementate sistematic în economiile emergente;
 - în al doilea rând, la nivel conceptual, o serie de ipoteze greșite privitoare la puterea statului și rolul acestuia în schimbarea instituțională este cauza unor consecințe neintenționate care subminează obiectivul convergenței instituționale.

¹ Assessing the Convergence Thesis of Legal Reforms in Emerging Market Economies Book Neo-Liberalism, State Power and Global Governance., Publisher Springer Netherlands., ISBN 978-1-4020-6219-3 (Print) 978-1-4020-6220-9 (Online)

2. Principalele structuri administrative necesare pentru implementarea acquis-ului de mediu

Acquis-ul comunitar reprezintă² ansamblul de drepturi și obligații comune ce leagă toate statele membre în cadrul Uniunii Europene. Acest sistem legislativ se afla într-o evoluție permanentă și cuprinde:

- conținutul, principiile și obiectivele politice ale Tratatelor;
- legislația adoptată în aplicarea tratatelor și jurisprudența Curții de Justiție;
- declarațiile și rezoluțiile adoptate în cadrul Uniunii Europene;
- măsurile adoptate în domeniul politicii externe și de securitate comună;
- măsurile adoptate în domeniul justiției și al afacerilor interne;
- acordurile internaționale încheiate de către Comunitate și de către statele membre între ele în domeniile de activitate ale Uniunii.

Acquis-ul comunitar nu cuprinde deci, numai dreptul comunitar propriu-zis, ci și toate actele adoptate în cadrul pilonilor doi și trei ai Uniunii Europene și, în primul rând, obiectivele comune stabilite prin Tratat.

România, ca și alte state membre, a acceptat acquis-ul comunitar, în totalitatea lui, înainte de a adera la Uniunea Europeană. Derogările de la acquis se acordă numai în situații excepționale și sunt limitate ca arie de aplicabilitate. Uniunea s-a angajat să mențină în vigoare acquis-ul comunitar în integralitatea sa și să-l dezvolte în continuare.

Acquis-ul comunitar are 31 de capitole iar Capitolul 22 se referă la mediul ambiant și va fi discutat în continuare. Trebuie menționat că și alte capitole cum ar fi cele referitoare la industrie sau agricultură au prevederi de mediu dar Capitolul 22 are caracter orizontal, aplicându-se la toate celelalte domenii care au caracter de ramură (vertical).

2.1. Acquis-ul de mediu – principalele elemente

Capitolul 22 al acquis-ului comunitar se referă la mediul ambiant și este structurat pe zece domenii mari (sectoare). Acquis-ul de mediu este un sistem complex legislativ format din directive, regulamente, decizii, rezoluții, recomandări, opinii, rapoarte, declarații, schimburi, comunicate, acorduri, convenții și protocoale ce numără 568 de documente (Tabelul 1).

Tabelul 1. Componentele Acquis-ului comunitar de mediu (2006)

Componente	Număr
Directive	122
Regulamente	47
Decizii	184
Rezoluții	45
Recomandări	33
Opinii	18
Rapoarte, declarații, schimburi, comunicate	11
Acorduri	25
Convenții	44
Protocoale	39

² <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/en/index.htm>

TOTAL	568
--------------	------------

Sursa: http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm

Dacă se analizează structura simplificată a acquis-ului, pe cele zece domenii mari, atunci regăsim 88 de directive, 28 de regulamente și 50 de decizii (la nivelul anului 2006) (Tabelul 2). Trebuie menționat faptul că această structură legislativă nu este statică: Comisia UE și Parlamentul generează reglementări noi și le elimină pe cele vechi, urmând ca statele membre să își pună de acord legislația internă.

Această structură complexă, ce a fost creată în decursul a unei perioade lungi de timp, evoluează în continuare și fiecare stat membru trebuie să o adapteze la condițiile proprii.

Pentru România, ca și pentru alte țări foste socialiste, a fost extrem de dificil de transpus în doar opt ani un astfel de sistem complex, rezultat al unei evoluții de peste 30 de ani. De aici au rezultat multe probleme care nu și-au găsit rezolvarea prea ușor.

Tabelul 2. Structura acquis-ului de mediu (2006)

Sectorul	Directive	Regulamente	Decizii	Total
1. Legislație orizontală	4	2	3	9
2. Calitatea aerului	19	1	13	33
3. Gestionarea deșeurilor	17	3	9	29
4. Protecția apei	11	0	2	13
5. Protecția naturii	4	7	2	13
6. IPPC și Gestionarea riscului	7	2	7	16
7. Substanțe chimice și produse modificate genetic	10	9	6	25
8. Zgomot	10	0	0	10
9. Siguranța nucleară și protecție împotriva radiațiilor	6	3	0	9
10. Protecție civilă	0	1	8	9
TOTAL	88	28	50	166

Sursa: Platon V., Protecția mediului și dezvoltarea economică; instituții și mecanisme în perioada de tranziție., Editura Didactică și Pedagogică., București 1997., ISBN: 973-30-5463-1

Prin transpunerea acquis-ului, instituțiile de mediu din România au trebuit să dezvolte legislația primară și secundară corespunzătoare. Cum acquis-ul nu impune structuri administrative unice, România, ca și alte state membre, au transpus legislația în conformitate cu specificul național, cu instituțiile și structurile existente la care s-au adăugat altele noi.

O primă diferențiere, față de trecut, a apărut prin faptul că au fost corelate șapte funcții ce revin autorităților de mediu:

1. planificare, elaborarea de politici și legislație
2. emiterea de autorizații, avize și acorduri
3. inspecție

4. monitorizare (de stat, auto-monitorizare)
5. impunerea în caz de non-conformare (consecventă, corectă, transparentă, publică)
6. raportare
7. informare publică (națională și internațională).

2.2. Cerințele instituționale identificate în acquis-ul UE de mediu

Următorul tabel evidențiază principalele cerințe instituționale (structuri și procese) cerute de acquis-ul de mediu și definite conform diferitelor sectoare de mediu. O analiză completă nu intră în obiectivele acestui studiu dar pot fi consultate analizele anterioare (pentru sectoare individuale ale aquis-ului) ce sunt listate în bibliografie.

Majoritatea directivelor UE nu specifică cum trebuie structurată o autoritate competentă (dacă are caracter național, regional sau local). De asemenea, nu se specifică, de cele mai multe ori, cerințe referitoare la capacitate, personal, controlul calității etc. Statele membre trebuie să asigure existența unor autorități competente care să beneficieze de resursele și procedurile necesare pentru implementarea directivelor UE. Astfel, toate caracteristicile unei instituții ce pot fi considerate necesare pentru implementarea efectivă a legislației sunt întotdeauna cerințe implicite ale legislației UE.

Este important de avut în vedere că acquis-ul comunitar are foarte puține precizări clare referitor la construcții instituționale detaliate. Legislația stabilește standarde ce trebuie atinse, proceduri ce trebuie urmate etc. În general, se lasă în grija statelor membre³ transformarea instituțiilor sau modificarea lor în scopul de atingere a standardelor comunitare. Astfel, instituțiile reflectă nu doar nevoia de a îndeplini cerințele comunitare legale dar și cultura și tradiția instituțională a statului membru respectiv.

Tabelul 3 include următoarele:

- acele aspecte clar cerute în legislație (directive pe domenii);
- cerințele instituționale implicite cu scopul de a asigura alinierea în totalitate la legislația UE.

³ Legislația se aplică statelor membre și, prin procesul de aderare, statelor candidate.

Tabelul 3. Cerințe ale implementării legislației de mediu, pe sectoare

Sectorul	Planificare	Emitere de permise și autorizații	Monitorizare	Inspecție	Răspuns în caz de non conformare
Orizontal	Cerințele directivei EIA privitoare la evaluarea anumitor clase de proiecte.	Directiva EIA conține prevederi asupra acordului de dezvoltare	EIA trebuie să conțină date despre impactul de mediu și să utilizeze instrumente consacrate.	Există puține cerințe specifice, altele decât cele EIA referitoare la monitorizarea generală a calității	Nerealizarea EIA duce la excluderea propunerii de proiect de la evaluare.
Aer	Directiva cadru cu privire la calitatea aerului necesită planuri de risc acolo unde există posibilitatea depășirii valorilor maxime admise.	Vehiculele noi trebuie să primească o aprobare prin intermediul unei agenții naționale de certificare. Directivele cu privire la combustibili și compușii organici volatili nu cer existența unei licențe dar sunt o pre-cerință pentru monitorizare.	Directiva cadru cu privire la calitatea aerului prevede monitorizarea calității aerului în orașe cu cerințe specifice pentru a determina depășirea valorilor maxime admise. Autoritățile pot fi la nivel local sau național. Directiva asupra emisiilor vehiculelor prevede ca vehiculele noi să fie testate de către producători și o autoritate competentă. Directiva asupra calității combustibililor prevede testarea produselor la producător și supravegherea unei autorități competente.	Testarea rezistenței la rulare a vehiculelor necesită existența unor centre locale de testare și a unei autorități competente ce să asigure controlul calității. Directiva VOC necesită existența unei autorități competente pentru inspecția exploatărilor petroliere și a instalațiilor de prelucrare.	Ne-alinierea la directiva cadru cu privire la calitatea aerului conduce la aplicare de sancțiuni (de ex. în cazul vehiculelor ce nu îndeplinesc condițiile la test).
Apă	Directiva cadru se bazează pe managementul integrat al bazinelor hidrografice și pe dezvoltarea de programe cu consecințe semnificative la nivel instituțional. Alte directive (asupra nitraților UWWT etc) necesită dezvoltarea de planuri pentru atingerea anumitor obiective specifice de mediu. Rolul planificării integrate va fi subliniat în noua propunere de directivă referitoare la calitatea apei de spălat.	Evacuările de apă necesită autorizație. Acestea sunt cerute prin directivele asupra substanțelor chimice periculoase, UWWT și directiva cadru. Și alte constrângeri referitoare la poluare necesită avizare sau notificare competentă. Activitățile de atingere a obiectivelor cantitative cu referire la apă sub incidența directivei cadru ar putea necesita de asemenea avizare sau notificare competentă.	Apar o mulțime de cerințe de monitorizare. Directiva cadru prevede o evaluare completă a statutului apei pentru toate apele de suprafață și subterane, cu referință la partea chimică și ecologică. Acestea includ monitorizare generală și specifică corespunzătoare problemelor locale. Monitorizarea este de asemenea prevăzută pentru UWWT, nitrați și apa de spălat. Directiva cadru prevede cooperare între monitorizarea mediului înconjurător, monitorizarea deversărilor și condițiile de emisie a permiselor.	Inspecția este o activitate implicită iar statele membre trebuie să asigure alinierea la valorile maxime admise pentru poluanții din apele deversate.	Directiva cadru prevede ca statele membre să identifice măsuri efective de atingere a statutului dorit. Printre acestea sunt menționate măsuri de ne-aliniere, abordări alternative la regulamentele existente (de ex. în cazul taxelor). Ne-alinierea la prevederile în domeniul standardelor apei pentru băut și spălat trebuie comunicate publicului și trebuie luate măsuri adecvate.
Deșeuri	Statele membre trebuie să realizeze planuri pentru: tipul și cantitatea de deșeuri, locuri	Toate facilitățile legate de deșeuri – depozitare, tratare, consultanță, transport,	Deșeurile nou apărute trebuie monitorizate. Transportul deșeurilor periculoase, tipurile de deșeuri ce ajung	Facilitățile de distrugere sau recuperare a deșeurilor trebuie inspectate. Gropile de gunoi	Multe directive interzic anumite activități (consultanța, aruncarea deșeurilor petroliere pe sol,

Sectorul	Planificare	Emitere de permise și autorizații	Monitorizare	Inspecție	Răspuns în caz de non conformare
	corespunzătoare de depozitare și condiții speciale pentru deșeuri periculoase; planuri de management pentru deșeuri periculoase; planuri pentru deșeuri din ambalaje; strategie națională de reducere a deșeurilor biodegradabile; planuri pentru decontaminarea deșeurilor ce conțin PCB.	incinerare, gropi de gunoi, deșeuri petroliere, deșeuri cu conținut de PCB, utilizarea nămolului ne-tratat – necesită avizare.	în gropi de gunoi sau incineratoare trebuie monitorizate pentru a se asigura alinierea la prevederile directivelor respective. Tipurile și cantitatea deșeurilor de ambalaje de asemenea necesită monitorizare.	trebuie inspectate înainte de a intra în folosință. Incineratoarele și locurile de depozitare a deșeurilor petroliere și a nămolului de canalizare de asemenea necesită inspecție. Numeroase locuri de depozitare sunt incluse în regimul de reglementare impus de IPPC.	incinerarea deșeurilor cu conținut de PCB, amestecarea diferitelor tipuri de deșeuri). În caz de non-aliniere există măsuri care să interzică aceste activități. Mutarea ilegală a deșeurilor prevede acțiuni legale de sancționare din partea statelor membre.
Managementul riscurilor și controlul poluării Industriale	Sunt necesare o mare varietate de planuri locale, inclusiv pentru prevenirea accidentelor și management sub incidența directivelor Seveso și IPPC.	Activitățile industriale au nevoie de avizare, mai ales cele aflate sub incidența directivei IPPC. Condițiile de acordare a permiselor trebuie stabilite conform BAT. BAT acoperă multe aspecte și reprezintă o cerință tehnică a evaluărilor.	Emisiile industriale trebuie monitorizate pentru a se asigura alinierea și pentru a forma bazele unui inventar al emisiilor. Activitățile de la instalații trebuie monitorizate pentru a se asigura practicile sigure. Sub incidența directivei referitoare la solvenți este necesară evaluare a emisiilor.	Este necesară inspecție pentru alinierea la avizele emise. Aceasta va fi de o complexitate variabilă în funcție de natura BAT existente. Inspecția mai este necesară și în cazurile ce cad sub incidența directivelor Seveso și a solvenților.	Statele membre trebuie să asigure alinierea la acquis-ul comunitar. În particular, acolo unde o activitate prezintă un pericol la adresa mediului, trebuie luate măsuri pentru a se putea continua activitatea respectivă.

EIA – Environmental Impact Assessment – Evaluare a impactului de mediu

UWWT Directive – Urban waste water treatment Directive – Directiva asupra tratării apelor uzate municipale

VOC – Volatile organic compounds – compuși organici volatili

BAT – Best available technics – Cele mai bune tehnici disponibile

IPPC – Integrated Pollution Prevention and Control – Control și prevenire integrate ale poluării

2.3. Cerințe instituționale orizontale

La nivel orizontal acquis-ul de mediu impune o serie de cerințe instituționale printre care cele mai importante sunt:

a) Evaluarea Impactului de Mediu

- Stabilirea autorității competente pentru implementarea procedurilor de autorizare necesare;
- Stabilirea protocolului și a procedurilor administrative cu statele membre vecine în vederea schimbului de informații și a consultărilor cu privire la proiecte cu potențial impact transfrontalier.

b) Accesul la informații privind protecția mediului

- Organizarea serviciilor furnizoare de informații astfel încât să asigure un nivel acceptabil al serviciilor oferite celor ce doresc acces la informații specializate cu privire la baze de date, personal, facilități de raportare și publicare a datelor existente.
- Organizarea redactării buletinului „Starea Mediului” și a altor publicații de profil.

c) Raportarea

- Identificarea autorității competente pentru a implementa directiva corespunzătoare raportării.
- Stabilirea procedurilor administrative specifice pentru adunarea datelor relevante și raportarea acestora către Comisie.

d) Regulamentul Agenției Europene de Mediu

- Identificarea instituțiilor potrivite și a organizațiilor cu care să colaboreze în cadrul Rețelei Europene de Observație și Informare asupra Mediului (EIONET).
- Informarea Agenției asupra reprezentanților la nivel național ai EIONET (puncte naționale de concentrare, centre europene, centre naționale de referință și principalul element de bază).

e) Regulamentul LIFE

- Desemnarea unei autorități competente care să acționeze ca punct de concentrare național pentru evaluări și înaintarea aplicațiilor către Comisie.

2.4. Cerințe instituționale verticale (la nivel de domeniu)

Cerințele de tip vertical se regăsesc doar în anumite domenii/sectoare de mediu cum ar fi; calitatea aerului, gestiunea deșeurilor etc.

2.4.1. Calitatea aerului

- Stabilirea unei autorități competente adecvate din punct de vedere al expertizei tehnice, stabilirea relațiilor acesteia cu alte instituții guvernamentale și non-

guvernamentale, stabilirea atribuțiilor acestora și a drepturilor sale de raportare către Comisie.

- Identificarea și numirea instituțiilor adecvate pentru realizarea evaluărilor calității aerului (inclusiv monitorizare și modelare), coroborarea inventarierilor și a evaluărilor independente ale calității în zone diferite.
- Asigurarea expertizei tehnice referitoare la poluanți ce necesită evaluări calitative.
- Asigurarea facilităților necesare pentru analizarea și stocarea datelor.
- Asigurarea posibilității de a purta consultări cu statele membre atunci când se impune.
- Asigurarea existenței mecanismelor de informare rapidă a publicului când este cazul.

2.4.2. Gestionarea deșeurilor

Pentru domeniul gestiunii deșeurilor acquis-ul impune două elemente majore:

1. Identificarea autorităților competente relevante pentru implementarea legislației comunitare referitoare la deșeuri;
2. Stabilirea clară a divizării competențelor între participanții principali (administrație centrală, agenții de mediu ce acționează sub conducerea administrației centrale, administrație locală și regională, municipalități, companii de gestionare a deșeurilor, producători industriali și comerciali de deșeuri, institute publice de cercetare).

Stabilirea autorităților competente trebuie să țină seama de următoarele funcții:

- Dezvoltarea unei strategii de gestionare a deșeurilor și implementarea planificărilor la nivel central și local;
- Emiterea de licențe și avize;
- Supervizarea, monitorizarea și inspecția facilităților și activităților de gestionare a deșeurilor;
- Inițierea și urmărirea acțiunilor de aliniere;
- Asigurarea culegerii de date, analizarea și raportarea acestora.

2.4.3. Calitatea apei

În domeniul calității apei, cerințele instituționale au în vedere:

- Asigurarea organizării cadrului instituțional astfel încât să funcționeze având ca unitate de bază bazinul hidrografic;
- Stabilirea unor organizații cu experiență și resurse ca autorități competente;
- Culegerea datelor necesare pentru realizarea unor evaluări la nivel de bazin hidrografic;
- Asigurarea existenței unor organizații capabile să realizeze programe de testare;
- Asigurarea existenței de laboratoare care pot analiza probe de apă în maniera cerută, utilizând metode standardizate și acreditate;
- Stabilirea unor legături evidente între autoritățile guvernamentale competente de control și alte organizații cu responsabilități în domenii ce pot afecta calitatea apei;

- Identificarea exactă a responsabilităților de stabilire și urmărire a obiectivelor calitative precum și a valorilor limită admisibile dar și emiterea de autorizații;
- Asigurarea unui cadru legal/ instituțional cu suficiente atribuții pentru ca autoritățile competente să poată: inspecta, analiza și autoriza, controla deversările industriale, regulariza deversările de ape uzate urbane, regulariza calitatea apei potabile și controla activitățile de captare de pe râuri;
- Asigurarea că există oportunități pentru monitorizare, supraveghere și revizuire a calității apei și a afluenților furnizori;
- Asigurarea existenței unui sistem adecvat de procesare a datelor;
- Asigurarea existenței unui sistem adecvat de consultare / raportare cu Comisia, publicul, organizațiile afectate de planurile de acțiune din bazinele hidrografice, alte țări (acolo unde există situații de relații tranfrontaliere).

2.4.4. Protecția naturii

Pentru protecția naturii este necesară o structură administrativă care să dețină responsabilitatea generală și unică la nivel național precum și responsabilitatea planificării și administrării procesului de aliniere la politicile și legislația comunitară.

De asemenea trebuie stabilite reglementări pentru implicarea efectivă și participarea altor instituții și grupuri de interes care au o funcție importantă în procesul de protejare a naturii (agențiile de mediu din partea guvernului, organismele de protecție a naturii și centre naționale de cercetare, institute de cercetări, universități, alți actori implicați cum ar fi fermieri, proprietari de terenuri, vânători, pescari).

2.4.5. Managementul riscului și controlul poluării industriale

Pentru managementul riscului și controlul poluării industriale trebuie asigurat un cadru instituțional care să permită funcționarea în sistem integrat. În particular, trebuie urmărite următoarele aspecte.

- Stabilirea unor organizații cu expertiză și resurse pentru a acționa ca autorități competente;
- Asigurarea că aceste organizații lucrează în cooperare pentru a asigura o abordare integrată și coordonată și a evita suprapunerea atribuțiilor;
- Asigurarea existenței de legături clare între autoritățile competente, guvernarea centrală și alte organizații cu responsabilități în privința controlului poluării și managementului riscului.
- Asigurarea existenței unor reglementări pentru implicarea efectivă și participarea tuturor organismelor și grupurilor interesate, inclusiv publicul, care au un rol semnificativ sau funcționează în domeniul controlului poluării și tratează probleme de riscuri majore de mediu.
- Asigurarea existenței unui organism corespunzător de acreditate.
- Asigurarea existenței de organisme competente care să ofere consultanță în situații cum ar fi: cele mai bune tehnici disponibile (BAT), avizarea reglementărilor și procedurilor, reglementări tranzitorii pentru rezolvarea unor situații de poluare atmosferică industrială, pregătirea unor politici pentru prevenirea accidentelor,

pregătirea unor planuri de urgență și a rapoartelor adiacente, sisteme de gestionare a mediului și abordarea acreditărilor, standarde pentru eco-etichetare.

- Asigurarea unui sistem adecvat pentru înregistrarea și analizarea datelor și pregătirea raportărilor.
- Asigurarea existenței unor proceduri adecvate de consultare / raportare către Comisie, public, organizații afectate de directiva IPPC, organizații care se ocupă cu prevenirea accidentelor, alte țări, acolo unde există posibilitatea producerii de efecte transfrontaliere.

2.4.6. Produse chimice și produse modificate genetic

Următoarele cerințe instituționale sunt importante în acest domeniu:

- Asigurarea existenței unei autorități competente în domeniu.
- Asigurarea că autoritatea competentă a luat măsuri de consultare a acționarilor și a pregătit și publicat un ghid orientativ pentru aceștia. Acționarii includ atât agențiile reprezentante ale autorității centrale (autoritatea de reglementare, laboratorul național de standardizare, serviciul veterinar) cât și autorități locale și regionale, municipalități, industria chimică (substanțe periculoase, realizarea de produse ce includ azbest), industria de construcții, publicul și instituțiile din cercetare (institute, universități).
- Asigurarea capacității autorității competente de a administra proceduri de notificare și autorizare precum și monitorizarea alinierii la regulamentele existente și îndeplinirea măsurilor de impunere.
- Asigurarea că autoritatea competentă a stabilit un sistem adecvat de colectare a datelor precum și proceduri de analizare și stocare a acestora ce permit îndeplinirea cerințelor de raportare conform directivelor și regulamentelor existente; asigurarea că autoritatea competentă a creat procedurile formale de raportare; asigurarea că autoritatea competentă a luat măsuri pentru asigurarea unui raport asupra datelor statistice adunate.
- Asigurarea că autoritatea competentă poate garanta că nu vor fi publicate informații cu importanță comercială.
- Asigurarea existenței unor laboratoare adecvate autorizate.

2.4.7. Zgomotul

Următoarele cerințe instituționale sunt fundamentale în acest domeniu:

- Trebuie pregătite și implementate o strategie și un plan detaliat pentru gestionarea emisiilor de zgomot datorate echipamentelor exterioare dar și utilităților gospodărești.
- Trebuie instituite reglementări pentru implicarea efectivă și participarea tuturor organismelor și grupurilor interesate cu un rol important în privința emisiilor de zgomot.
- Trebuie desemnate autoritățile competente responsabile pentru supravegherea programului de reducere a zgomotului precum și pentru sistemul de audit pentru echipamente exterioare și utilități gospodărești. Aceste autorități competente vor trebui să autorizeze, dacă este necesar, un organism responsabil cu implementarea.

- Trebuie desemnate organisme responsabile pentru gestionarea examinărilor, verificărilor și certificărilor conform regulamentelor comunitare. De asemenea, vor trebui desemnate organisme cu autoritatea de a acorda, a refuza și a suspenda autorizările.

2.4.8. Siguranța nucleară și protecția împotriva radiațiilor și protecția civilă

În domeniul siguranței nucleare, trebuie avut în vedere atingerea și menținerea alinierii la legislația comunitară în privința siguranței nucleare și a protecției împotriva radiațiilor într-o manieră eficientă, cu scopul de a minimiza costurile adiacente administrative. Urmărind acest obiectiv, trebuie respectate următoarele cerințe instituționale:

- Un singur departament guvernamental trebuie să dețină responsabilitatea generală pentru planificarea și gestionarea procesului de aproximare pentru fiecare directivă și fiecare regulament din acest sector.
- Implementarea de reglementări specifice pentru implicarea efectivă și participarea tuturor organismelor și grupurilor interesate care au un rol semnificativ în acest domeniu (organisme de consultanță, angajatori, angajați, publicul, institute de cercetare și sectorul privat prin oferirea de servicii).
- Stabilirea unor agenții de reglementare sau a unor autorități competente precum și a funcțiilor acestora și a competențelor clar definite pentru acestea;
- Resursele și expertiza sectorului privat trebuie folosite în mod corespunzător.

Autorul nu consideră că a epuizat toate cerințele instituționale pe care România a trebuit să le adopte în perioada de preaderare. Există și alte cerințe instituționale care au fost omise pentru a simplifica expunerea cu privire la acest subiect⁴.

Din punctul de vedere al convergenței instituțional-legislativ se poate aprecia că există un grad de convergență foarte ridicat. Acquis-ul de mediu a fost transpus în întregime în România și s-au creat mecanismele și instituțiile capabile de gestionarea acestuia.

⁴ Pentru detalii se poate consulta Documentul de Poziție pentru Capitolul 22 Mediul Ambiant.

3. Identificarea bazei instituționale

În acest capitol parcurgem prima etapă în metodologia de identificare a convergenței instituționale în domeniul protecției mediului și anume definirea situației de fapt din punct de vedere instituțional, la nivel central și descentralizat.

3.1. Instituțiile centrale și deconcentrate cu responsabilități în aplicarea acquis-ului de mediu

În decursul ultimilor zece ani, structura centrală și deconcentrată de protecție a mediului din România s-a dezvoltat pentru a transpune acquis-ul comunitar. A rezultat o structură complexă care răspunde cerințelor acquis-ului. Această structură este formată din:

1. La nivel central: Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD) are în subordine, printre altele, două instituții cu acoperire națională: Agenția Națională de Protecție a Mediului (ANPM) și Autoritatea Națională Apele Române (ANAP⁵);
 - a. ANPM are în subordine opt agenții regionale (ARPM) și 42 agenții județene (AJPM);
 - b. ANAP (Administrația Națională Apele Române) - are în structura sa 11 Direcții de Ape, organizate pe bazine și grupuri de bazine hidrografice, Institutul Național de Hidrologie și de Gospodărire a Apelor, Exploatarea Complexă Stânca Costești precum și alte unități din subordine. Administrația Națională Apele Române - aplică strategia și politica națională domeniul gospodăririi cantitative și calitative a resurselor de apă, scop în care acționează pentru cunoașterea resurselor de apă, conservarea, folosirea rațională și protecția resurselor de apă împotriva epuizării și degradării, în vederea asigurării unei dezvoltări durabile, prevenirea efectelor distructive ale apelor, reconstrucția ecologică a cursurilor de apă, asigurarea supravegherii hidrologice și hidrogeologice, implementarea prevederilor legislației armonizată cu directivele Uniunii Europene în domeniul gospodăririi durabile a resurselor de apă și conservarea ecosistemelor acvatice și a zonelor umede.
2. La nivel regional există opt ARPM-uri și 11 Direcții de Ape;
3. La nivel județean există 42 AJPM.

⁵ ANAP Administrația Națională Apele Române - cu statut de regie autonomă de interes public național, este persoana juridică română, se află sub autoritatea Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară și își desfășoară activitatea pe baza reglementărilor în vigoare

3.1.1. Instituții centrale

MINISTERULUI MEDIULUI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE a fost creat prin Ordonanță de urgență nr. 24/2007 art. 9 din 11/04/2007 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale se înființează Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile prin reorganizarea Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, care își încetează activitatea.

Alte funcții importante pe care le are Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile mai sunt:

- asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare a Strategiei naționale de dezvoltare durabilă, propune adoptarea și urmărește implementarea acesteia.
- coordonează activitatea de integrare a cerințelor privind protecția mediului în celelalte politici sectoriale, în concordanță cu cerințele și standardele europene și internaționale.
- aplică strategia și Programul Guvernului, în vederea promovării politicilor în domeniile mediului, gospodăririi apelor și dezvoltării durabile.
- realizează politica în domeniile mediului și gospodăririi apelor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și armonizare a acestor activități în cadrul politicii generale a Guvernului,
- asigură și coordonează aplicarea strategiei Guvernului în domeniile sale de competență, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare și control în aceste domenii.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniile sale de activitate, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile exercită următoarele **funcții**:

- a) De strategie, prin care se elaborează, în conformitate cu politica Guvernului, strategia de dezvoltare durabilă și strategia în domeniul mediului și gospodăririi apelor;
- b) De reglementare, prin care se asigură dezvoltarea cadrului normativ și a celui instituțional pentru realizarea obiectivelor din domeniile sale de activitate;
- c) De administrare, prin care se asigură administrarea proprietății publice și private a statului, precum și gestionarea serviciilor pentru care statul este responsabil, în domeniile sale de activitate;
- d) De reprezentare, prin care se asigură, în numele statului sau al Guvernului, reprezentarea pe plan intern și extern, în domeniile sale de activitate;
- e) De autoritate de stat, prin care se asigură aplicarea și respectarea reglementărilor legale privind organizarea și funcționarea instituțiilor care își desfășoară activitatea în subordinea, sub autoritatea și în coordonarea sa;
- f) De coordonare a utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de Uniunea Europeană în domeniul mediului;

- g) De gestionare a creditelor externe, altele decât cele comunitare, în domeniile sale de activitate.

Agenția Națională Pentru Protecția Mediului

Agenția Națională pentru Protecția Mediului, este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, fiind organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, cu competențe în implementarea politicilor și legislației în domeniul protecției mediului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului exercită, în condițiile legii, atribuții privind planificarea strategică, monitorizarea factorilor de mediu, autorizarea activităților cu impact asupra mediului, implementarea legislației și politicilor de mediu la nivel național, regional și local, stabilite de către Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile prin regulamentele de organizare și funcționare.

Garda Națională de Mediu

Garda Națională de Mediu este instituție publică de inspecție și control și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile.

Conform Hotărârii nr. 440/12.05.2005 Garda Națională de Mediu are în subordine 8 comisariate regionale ale Gărzii Naționale de Mediu, instituții cu personalitate juridică a căror structură organizatorică include 41 de comisariate județene, Comisariatul Municipiului București și Comisariatul Rezervației Biosferei "Delta Dunării", organizate ca servicii fără personalitate juridică în cadrul comisariatelor regionale de care aparțin.

Garda Națională de Mediu este responsabilă cu asigurarea implementării efective, profesionale, uniforme și integrate a politicii Guvernului de aplicare a legislației comunitare de mediu, transpusă în legislația românească de mediu.

Garda Națională de Mediu are atribuții în aplicarea politicii Guvernului în materia prevenirii, constatării și sancționării încălcării prevederilor legale privind protecția mediului, apelor, solului, aerului, biodiversității, precum și a celor prevăzute în legile specifice domeniului controlului poluării industriale și managementului riscului, fondului de mediu și altor domenii prevăzute de legislația specifică în vigoare, inclusiv privind respectarea procedurilor legale de emisie a avizelor, acordurilor și autorizațiilor de mediu și gospodărire a apelor emise de autoritățile competente, potrivit legislației în vigoare, pentru reglementarea proiectelor, programelor și activităților specifice acestor domenii.

În exercitarea atribuțiilor sale, Garda Națională de Mediu cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu reprezentanți ai societății civile, cu persoane juridice și fizice, în limitele legii, și își desfășoară activitatea în mod independent.

Garda Națională de Mediu cooperează cu organele cu atribuții similare din alte state, pe baza tratatelor internaționale la care România este parte, a protocoalelor încheiate sau pe bază de reciprocitate, precum și cu organisme similare din cadrul Uniunii Europene în cauzele de interes comun sau în ceea ce privește derularea programelor de aderare.

3.1.2. Instituții deconcentrate

Organizarea, funcționarea și atribuțiile instituțiilor din subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului

Agențiile regionale pentru protecția mediului au fost reorganizate ca instituții publice cu personalitate juridică și structură funcțională distinctă, în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, finanțate de la bugetul de stat⁶.

Agențiile județene pentru protecția mediului sunt instituții publice cu personalitate juridică, în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, cu statut de servicii publice deconcentrate, finanțate de la bugetul de stat.

În structura Agenției Naționale pentru Protecția Mediului se organizează și funcționează laboratoarele naționale de referință pentru aer, deșeuri, zgomot și vibrații, precum și pentru radioactivitate.

Ca urmare a transpunerii acquis-ului de mediu, cele șapte funcții menționate anterior au fost alocate instituțiilor centrale de mediu și deconcentrate, potrivit tabelului de mai jos. La nivel central sunt menținute funcțiile strategice și de planificare iar la nivel regional sau județean – local, funcțiile de autorizate, inspecție, impunere și raportare.

Funcția de informare publică o găsim la ambele nivelurile: central și deconcentrat (Tabelul 4).

Tabelul 4. Instituții publice centrale și deconcentrate și funcțiile lor în diverse etape ale aplicării acquis-ului de mediu

Funcții conforme cu acquis-ului de mediu	Nivelul implicării		
	Național	Regional	Județean, local
1. planificare, elaborarea de politici și legislație	MMDD/ANPM	ARPM/Direcții de Ape	-
2. emiterea de autorizații, avize și acorduri	-	Direcții de Ape	AJPM/ Direcții de Ape
3. inspecție	GNM/AJPM	Direcții de Ape	AJPM
4. monitorizare (de stat, auto-monitorizare)	ANPM/GM	ARPM	AJPM/poluatori
5. impunerea în caz de non-conformare	GNM	GNM	GNM
6. raportare	MMDD/GNM	ARPM	AJPM
7. informare publică (națională și internațională).	MMDD/GNM	ARPM/Direcții de Ape	AJPM

Sursa: estimări proprii

⁶ Hotărârea nr. 459/2005 din 19/05/2005 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului.

3.2. Instituții descentralizate cu rol în protecția mediului

La nivel descentralizat există mai multe instituții cu roluri și atribuții în protecția mediului⁷. La nivel local și județean cele mai importante instituții sunt:

- Consiliile Locale cu rol important în gestiunea deșeurilor, furnizarea de apă potabilă și epurarea apelor uzate, protecția împotriva zgomotului, calitatea aerului, planificare urbană etc.;
- Consiliile Județene cu rol important în planificarea strategică, amenajarea teritoriului județean (sunt responsabile cu elaborarea PATJ), coordonarea sistemului județean de gestionare a deșeurilor, ariile protejate etc.

Aceste două instituții au și rol de beneficiar fiind responsabile cu elaborarea proiectelor și implementarea investițiilor

La nivel regional există Agențiile de dezvoltare regională (opt ADRuri: ADR Nord-Est, ADR Sud-Est, ADR Sud Muntenia, ADR Sud-Vest – Oltenia, ADR Vest, ADR Nord-Vest, ADR Centru, ADR București - Ilfov) care au și rol de OI în cadrul POR. ADRurile sunt singurele instituții cu experiență la nivel regional. Începând cu anul 1998 au jucat un rol esențial în implementarea multor programe de protecție a mediului, în special PHARE Coeziune Economică și Socială.

De asemenea, mai trebuie menționate și Birouri de Cooperare Transfrontaliera (BRCT). Aceste birouri s-au constituit prin asocierea Agențiilor de Dezvoltare Regională din regiunile de dezvoltare care au în componența lor județe situate de-a lungul frontierei comune cu țările vecine. Aceste birouri vor fi responsabile cu implementarea proiectelor transfrontaliere. O parte importantă din aceste PO au și componente de mediu și dezvoltare durabilă. Rolul birourilor este de a asigura managementul administrativ, financiar și tehnic al programelor de cooperare transfrontaliera și în special al PO transfrontaliere. Spre exemplu PO de cooperare cu Ungaria prevede Prioritatea 1 - Îmbunătățirea condițiilor esențiale pentru dezvoltarea corelată / integrată și durabilă a ariei de cooperare cu trei componente: a) îmbunătățirea transportului transfrontalier; b) îmbunătățirea comunicațiilor transfrontaliere și c) protecția mediului.

Cele cinci Birouri sunt următoarele:

1. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră de la Oradea - pentru granița România-Ungaria
2. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră de la Călărași - pentru granița România-Bulgaria
3. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră de la Suceava - pentru granița România-Ucraina
4. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră de la Timișoara - pentru granița România-Serbia și Muntenegru
5. Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră de la Iași - pentru granița România-Moldova.

⁷ Acest capitol va prezenta sintetizat principalele instituții descentralizate cu atribuții în protecția mediului.

După cum se poate vedea din tabelul de mai jos, autoritățile descentralizate au mai puține atribuții în cadrul celor șapte funcții principale ale acquis-ului de mediu dar au două funcții suplimentare importante și anume elaborarea de proiecte de investiții și implementarea lor,

Tabelul 5. Autorități publice descentralizate și funcțiile lor în diverse etape ale aplicării acquis-ului de mediu

Funcții potrivit acquis-ului de mediu	Nivelul			Comentarii
	Regional	Județean	Local	
1. planificare, elaborarea de politici și legislație	ADR	CJ	CL	Atribuții foarte limitate în domeniul politicilor de mediu; Atribuții mari în planificarea județeană și urbană
2. emiterea de autorizații, avize și acorduri	-	-	-	Nu există funcții de autorizare
3. inspecție	-	-	CL	Rol limitat
4. monitorizare (de stat, auto-monitorizare)	-	CJ	CL	Rol limitat
5. impunerea în caz de non-conformare	-	-	-	-
6. raportare	-	-	-	-
7. informare publică (națională și internațională).	ADR	CJ	CL	Atribuții limitate
Funcții suplimentare				
1. Elaborarea de proiecte de mediu	-	CJ	CL	Implicare aproape exclusivă
2. Implementare proiecte de protecție a mediului	ADR, BRCT, OI	CJ	CL	Implicare aproape exclusivă

Sursa: estimări proprii

Din punct de vedere administrativ este dificil de vorbit de convergență. La nivelul celor 27 state membre nu există sisteme administrative identice. În mod practic acquis-ul de mediu este gestionat de instituții specifice care țin seama de tradițiile și structurile existente în fiecare stat membru. Nu este previzibilă nici un fel de uniformizare instituțională în viitor. Pentru România cel mai important este obiectivul de atingere țintelor de mediu stabilite prin Tratatul de Aderare.

3.3. Instituții cu rol în finanțarea investițiilor de protecție a mediului

3.3.1. Managementul POS Mediu

Programul operațional de mediu va fi gestionat pe mai multe niveluri: central, regional și județean/local.

1. La nivel central

Autoritatea de Management (AM) pentru POS Mediu este MMDD care este responsabil cu implementarea programului. În această calitate, MMDD va acționa ca planificator global al politicii de mediu, manager financiar și lider de proces. AM are un rol specific în asigurarea unei priviri de ansamblu strategice asupra POS Mediu.

2. La nivel regional

Organismele Intermediare (OI) în cadrul POS mediu sunt în număr de 8, au fost înființate în fiecare din cele opt regiuni de dezvoltare ale României (NUTS II)

În conformitate cu HG 497/2004 cu modificările și completările ulterioare, Organismele Intermediare pentru POS Mediu sunt structuri înființate câte una pentru fiecare regiune de dezvoltare (NUTS II). Organismul Intermediar va îndeplini un rol important în implementarea POS la nivel regional acționând ca interfață între AM și beneficiari. AM va delega anumite responsabilități Organismelor Intermediare (numite de acum înainte OI-uri). Responsabilitățile principale ale acestora vor fi legate de programare, monitorizare, control și raportare. În prezent, acestea sunt implicate în monitorizarea proiectelor ISPA în regiunea lor, precum și în derularea schemelor de granturi în cadrul programului PHARE. Delegarea activităților de la AM la OI este reglementată de un acord scris.

Organismele Intermediare POS Mediu au următoarele **responsabilități**, delegate de Autoritatea de Management POS Mediu pe baza unui acord de delegare de funcții:

- a) Identificarea priorităților regionale care trebuie integrate în POS Mediu, pe baza strategiilor regionale;
- b) Organizarea la nivel regional a activităților de promovare POS Mediu și participare la elaborarea și implementarea Planului de Comunicare pentru POS Mediu
- c) Promovarea parteneriatului la nivel regional;
- d) Asigurarea sprijinului pentru beneficiari în ceea ce privește procedurile POS referitoare la programarea și implementarea măsurilor;
- e) Realizarea unei evaluări formale a aplicațiilor;
- f) Monitorizarea achiziției serviciilor și lucrărilor în cadrul POS Mediu;
- g) Colectarea datelor necesare pentru monitorizarea și evaluarea implementării programului;
- h) Pregătirea documentelor suport pentru raportul anual și final al POS Mediu;
- i) Sprijin pentru AM în evaluarea instituțională a Beneficiarilor;
- j) Monitorizarea proiectelor aflate în implementare în cadrul POS; efectuarea verificărilor pe teren; verificarea cheltuielilor;
- k) Confirmarea corectitudinii cererilor de plată, a progresului în implementare, a plăților, a certificatului de predare a lucrărilor, etc.;

- l) Detectarea potențialelor nereguli la nivel regional și raportarea acestora la AM;
- m) Asigurarea conștientizării acțiunilor de publicitate la nivelul regiunii; diseminarea informațiilor asupra oportunităților de finanțare prin POS Mediu din cadrul MMGA.

Fiecare OI a primit responsabilități în ceea ce privește programarea, monitorizarea, controlul financiar și raportarea, pe baza unui acord de Delegare semnat cu AM.

3. La nivel județean/local

Beneficiarii

Beneficiarii din cadrul POS Mediu pot fi consiliile județene, municipalități, asociații de municipalități, societăți ale municipalităților, organizații de stat, ONG-uri și entități private.

Beneficiarul va fi responsabil pentru:

1. elaborarea cererilor de finanțare pentru furnizarea asistenței, inclusiv identificarea, evaluarea și pregătirea proiectului, inclusiv a planului financiar;
2. pregătirea documentelor contractuale la nivel de proiect; achiziția de servicii și lucrări aprobată în cadrul POS Mediu în conformitate cu legislația națională privind achizițiile publice;
3. derularea procedurii de achiziție publică și semnarea contractelor;
4. implementarea adecvată a proiectului în conformitate cu contractele încheiate cu contractorii selectați;
5. verificarea și plata contracturilor pe baza facturilor aprobate și verificate;
6. existența unui sistem separat de contabilitate a proiectului sau a unui cod contabil separat pentru toate tranzacțiile efectuate;
7. existența unui control financiar intern și unui audit anual independent al organizației;
8. păstrarea dosarelor de proiect pentru a asigura existența unei piste de audit corespunzătoare, orientată spre fluxurile financiare;
9. raportarea periodică și ad-hoc către OI a progresului proiectului;
10. elaborarea și transmiterea datelor către Organismul Intermediar în scopul monitorizării;
11. asigurarea publicității locale și regionale și a panourilor de informare pe șantiere, în conformitate cu regulamentele europene aplicabile și Planul de Comunicare.

Beneficiarii vor fi responsabili pentru eligibilitatea cheltuielilor propuse și solicitate spre rambursare în cadrul proiectelor iar pe perioada implementării proiectelor pentru conformarea cu prevederile contractuale.

O dată cu transmiterea cererilor de rambursare, beneficiarii vor justifica cheltuielile efectuate și conformitatea acestora cu cerințele proiectului conținute în Contractul de Finanțare privind fondurile care sunt alocate din asistență. Toate cererile de rambursare vor fi însoțite de facturi aprobate la plată.

Beneficiarii trebuie să pună la dispoziție documentația de proiect în orice moment pentru inspecțiile efectuate de persoanele și organismele autorizate. Documentele vor fi arhivate în concordanță cu reglementările în vigoare.

4. Alte instituții cu rol în derularea POS Mediu

Comitetul de Monitorizare va fi stabilit pentru POS Mediu având ca rol principal monitorizarea eficacității și calității implementării programului. Acest comitet va reprezenta un forum pentru legăturile cu partenerii sociali și Comisie.

Autoritatea de Certificare și Plată pentru toate Programele Operaționale, inclusiv pentru POS Mediu, este stabilită în cadrul Ministerului Finanțelor Publice. O Unitate de Plată este stabilită în cadrul MMGA – AM pentru plățile pentru Axa Prioritară 6 – Asistență Tehnică.

Controlul financiar va fi asigurat pe mai multe niveluri pentru POS Mediu – de către OI-uri, AM și Ministerul Finanțelor Publice. Au fost elaborate proceduri detaliate pentru a asigura un mecanism adecvat de control financiar.

Autoritatea de Audit, care funcționează pe lângă Curtea de Conturi, pe de o parte, precum și unitatea de audit intern din cadrul MMGA, pe de altă parte, vor asigura auditul de sistem pentru POS Mediu.

În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2006, responsabilitatea pentru organizarea procedurilor de atribuire (inclusiv pregătirea documentației de atribuire) pentru proiecte individuale, aparține autorității contractante. Pentru POS Mediu, Beneficiarii proiectelor vor fi Autorități Contractante. Verificarea conformității procesului de achiziție publică cu cerințele legale va fi în responsabilitatea următoarelor 2 organisme centrale înființate în acest scop:

- Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP), înființată la nivelul Ministerului Finanțelor Publice care va efectua controlul ex-ante;
- Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, care va efectua controlul ex-post.

AM și OI - urile vor coopera strâns cu instituțiile naționale responsabile cu asigurarea controalelor ex-ante și ex-post.

Autoritatea Națională pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ANCIS) este instituția responsabilă de coordonarea managementului și implementării Instrumentelor Structurale în România, preluând responsabilitățile asumate de “Autoritatea Națională pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale” prin H.G. nr 128/2006 de modificare a H.G. nr. 497/2004. ANCIS își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Finanțelor Publice. Responsabilitățile sale sunt de a coordona programarea, dezvoltarea și implementarea Programelor Operaționale din cadrul CNSR, pentru a asigura coordonarea și coerența dintre programe și de asemenea cu Programul de Dezvoltare Rurală și cu Programul Operațional pentru Pescuit.

O descriere detaliată a rolului și responsabilităților principalelor autorități implicate în managementul și controlul POS Mediu este prezentată în figura de mai jos:

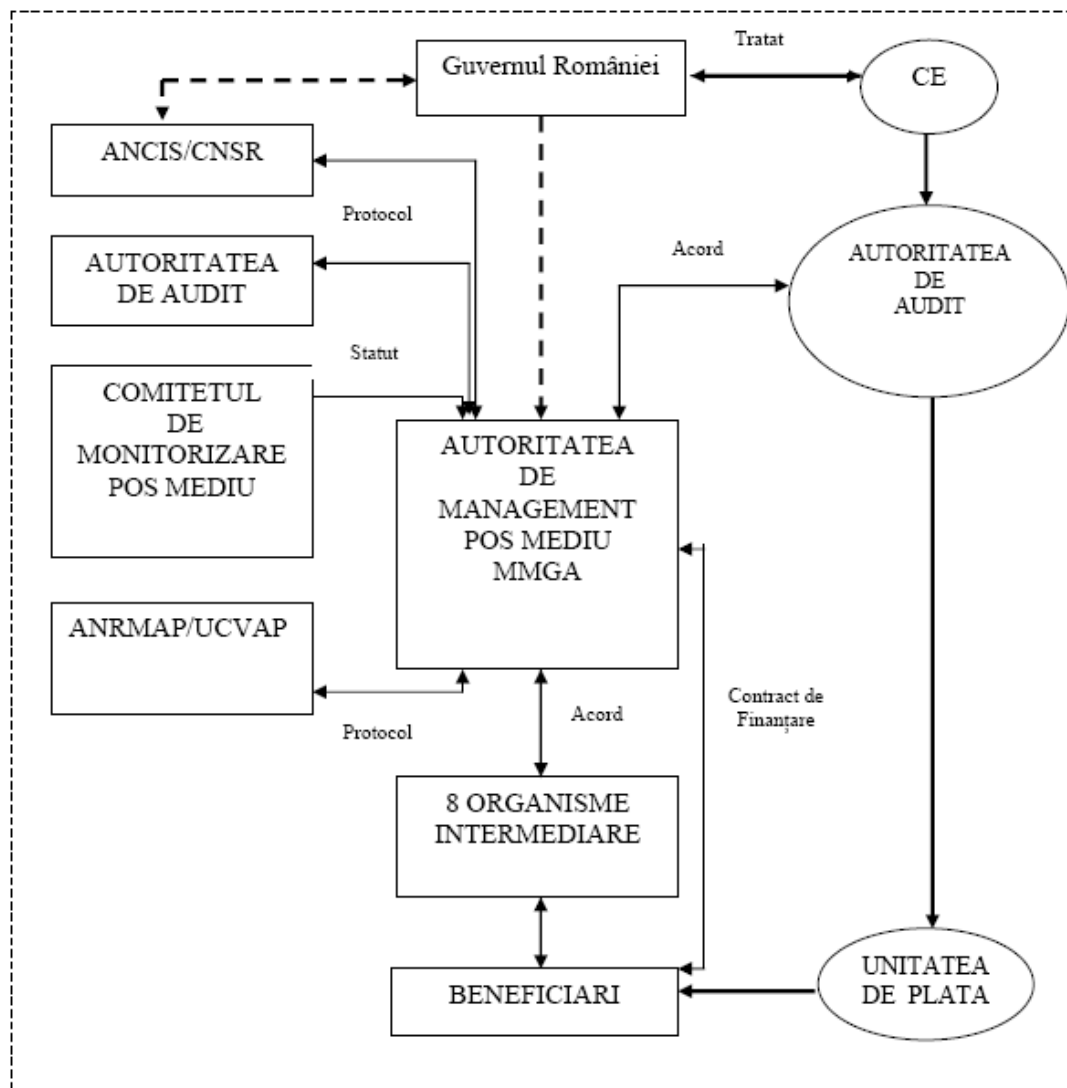

Figura 2. Relațiile instituționale în cadrul POS Mediu

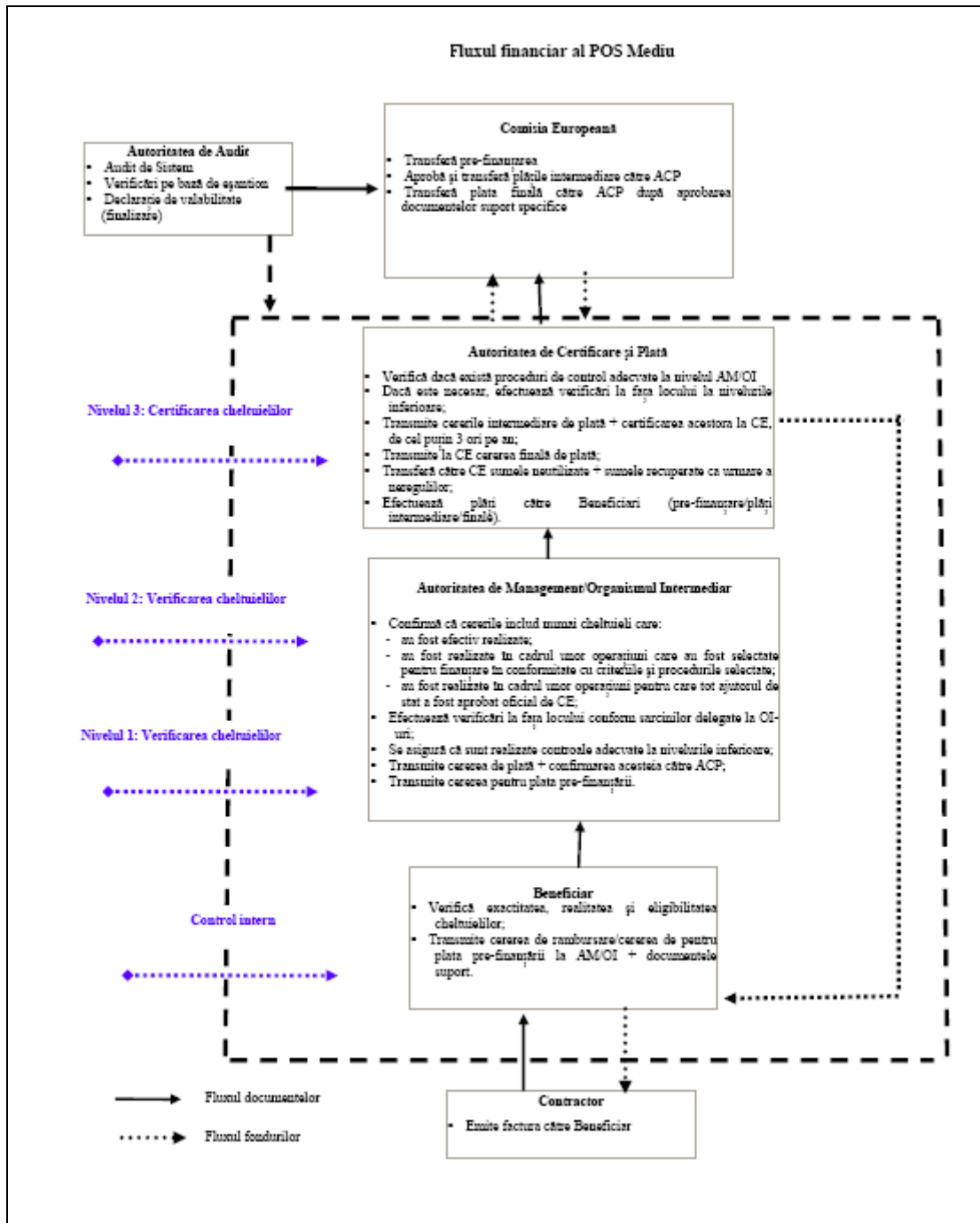

Figura 3. Fluxul Financiar al POS Mediu

3.3.2. Fondul de mediu

ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU (AFM), este o instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, răspunde de gestionarea Fondului pentru mediu, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu aprobată prin Legea nr. 105/2006.

Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor pentru protecția mediului, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare în domeniul protecției mediului.

Fondul pentru mediu este un fond public, deductibil din punct de vedere fiscal, iar veniturile acestuia constituie venituri publice, ce fac parte din bugetul general consolidat, constituite printr-o lege specială care stabilește și destinațiile acestora.

Administrația Fondului are în principal, următoarele **atribuții**:

- a) Urmărește constituirea și gestionarea Fondului pentru mediu;
- b) Întocmește planul anual de lucru și bugetul de venituri și cheltuieli;
- c) Analizează, selectează și finanțează proiectele pentru protecția mediului aprobate în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență și conform cu procedurile prevăzute în Manualul de operare al Fondului pentru mediu;
- d) Urmărește și controlează implementarea proiectelor aprobate și finanțate din Fondul pentru mediu;

AFM finanțează lucrări destinate prevenirii, înlăturării și/sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice periculoase la lucrările de gospodărire a apelor.

Trebuie menționat că fondul de mediu nu este parte a acquis-ului de mediu ci face parte din instituțiile create pe perioada tranziției pentru a suplimenta finanțarea deficitară a acțiunilor de protecție a mediului. Vechile state membre cum ar fi Franța, Olanda, Germania, Spania, Italia, Grecia, Irlanda, Danemarca, Suedia etc. nu au o astfel de instituție. În schimb noile state membre cum ar fi Polonia, Bulgaria, Cehia, Slovenia au avut un astfel de fond. Ungaria este una dintre statele noi membre care a desființat fondul de mediu deoarece s-a considerat că este mai bine ca sumele disponibile să fie folosite la cofinanțarea proiectelor europene.

3.3.3. Ministerul dezvoltării, lucrărilor publice și teritoriului (MDLPT)

MDLPT a preluat multe din funcțiile de finanțare a mediului pe care le avea fostul Minister al Integrării Europene (MIE).

În prezent este finalizat programul operațional regional (POR) care are o componentă importantă de protecție a mediului (*Axa Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului*). De asemenea și PO Competitivitate are o axă care prevede finanțarea măsurilor de protecție a mediului (*Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic*, cu trei mari obiective: a) Creșterea eficienței energetice; b) Creșterea utilizării resurselor energetice regenerabile; c) Reducerea impactului sectorului energetic asupra mediului).

Implementarea fiecărei Axe prioritare se va face de către OI corespunzător, pe baza unor criterii și obiective specifice.

De asemenea, MDLPT mai finanțează proiecte de mediu prin programul PHARE (în special sub-componenta PHARE CES 2004-2006). Finanțarea prin programul PHARE se va finaliza în 2009.

Atribuțiile și relațiile ce vor implementa POR de mediu sunt ilustrate mai jos (Figura 4).

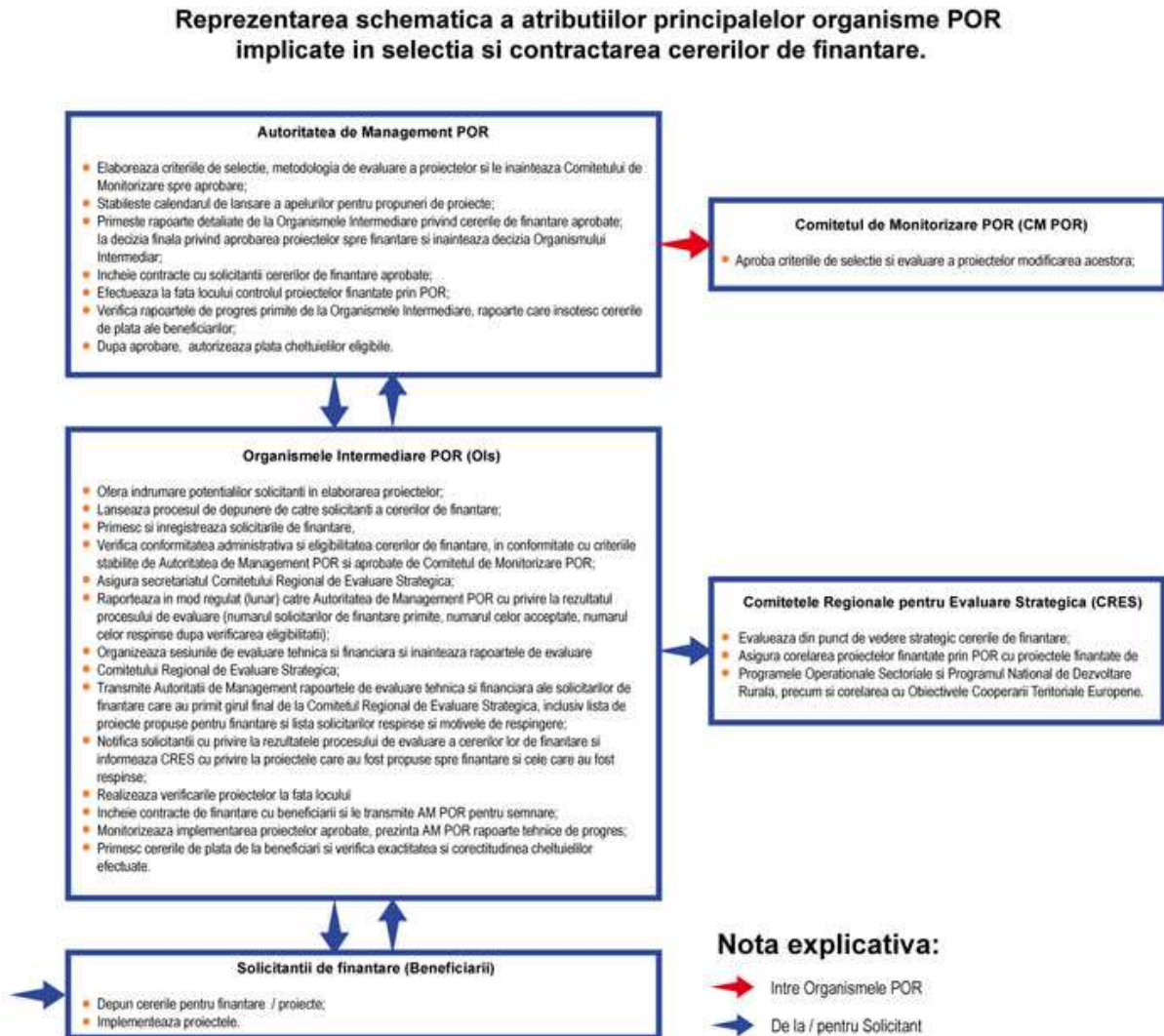

Figura 4.

Structurile de finanțare a investițiilor de protecție a mediului nu fac parte din acquis-ul de mediu propriu-zis ci mai degrabă sunt legate de acquis-ul referitor la coeziunea economică și socială. Nici în acest caz nu putem vorbi de convergența instituțională ci mai curând adoptarea unor mecanisme de finanțare folosind un mecanism bazat pe structuri piramidale (AM, OI, AP, etc.) Acest mecanism este specific doar țărilor care mai beneficiază de sprijin prin intermediul fondurilor structurale și ne se mai regăsește în statele membre care nu mai beneficiază de acest sprijin (Franța, Germania, Anglia, Suedia etc.).

4. Oferta financiară pentru investițiile de mediu

Pentru îndeplinirea obiectivelor de protecție a mediului, asumate prin Tratatul de Aderare al României la UE, au fost alocate sume importante prin intermediul fondurilor europene⁸. Accesarea acestor fonduri se face prin intermediul unor structuri adecvate ce au fost analizate în capitolele anterioare (instituții, programe, proceduri și mecanisme etc.). Spre exemplu POS pentru Mediu are prevăzute șase axe prioritare ce însumează 5,6 miliarde €, din care 4,51 miliarde € (80%) vor proveni⁹ de la UE (pentru perioada 2007-2013) (Tabelul 6).

Tabelul 6. Bugetul prevăzut pentru finanțarea POS de Mediu (2007-2013)

- milioane € -

Axe Prioritare în POS Mediu	Sursa UE	Finanțare comunitară	Contribuția națională	Finanțare totală	Rată co finanțare
Axa Prioritară 1 „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată	(FC)	2776,5	489,97	3266,50	85,00%
Axa Prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”	(FEDR)	934,22	233,55	1167,77	80,00%
Axa prioritară 3 „Reducerea poluării provenite de la sistemele de încălzire urbană în localitățile cele mai afectate”	(FC)	229,26	229,26	458,53	50,00%
Axa prioritară 4 „Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii”	(FEDR)	171,98	42,99	214,98	80,00%
Axa prioritară 5 “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”	(FC)	270,01	59,12	329,14	82,04%
Axa prioritară 6 „Asistență Tehnică	(FEDR)	130,44	43,48	173,92	75,00%
Total		4.512,4	1.098,40	5.610,87	80,42%

Sursa: Programul Operațional Sectorial de MEDIU 2007 – 2013, versiunea finală 2007, www.mmediu.ro.

Trebuie menționat că și alte programe operaționale cum ar fi PO Regional, POS Competitivitate, PO de Pescuit etc. finanțează măsuri de protecție a mediului prin proceduri și mecanisme specifice fiecărui sector. Prin cumul, suma totală ce este planificată pentru perioada 2007-2013 este de peste 10 miliarde €.

Aceste sume sunt destinate pentru atingerea obiectivelor de mediu ce au fost negociate prin intermediul Documentului de Poziție pentru Capitolul 22 și incluse în Tratatul de Aderare. Astfel, pentru directivele foarte costisitoare s-au negociat perioade de tranziție pentru conformare. Spre exemplu, în cazul Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor s-a convenit la o perioadă de tranziție de 10 ani, prevăzută și în documentul de poziție CONF-RO 37/01, având însă în vedere următoarele: conform art. 18, para 1 al Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor, data limită pentru transpunerea directivei de către Statele Membre UE a fost 16.07.2001. Pentru implementarea cerințelor art. 14 al directivei,

⁸ În principal, FEDER și FC, dar și alte fonduri finanțează măsuri de protecție a mediului (cum ar fi, Fondul de Pescuit).

⁹ Trebuie menționat că, și alte programe operaționale, cum ar fi PO Regional, POS Competitivitate, PO de Pescuit etc., finanțează măsuri de protecție a mediului prin proceduri și mecanisme specifice fiecărui sector. Prin cumul, suma totală ce este planificată pentru perioada 2007-2013 este de peste 10 miliarde €.

referitoare la depozitele existente, a fost acordată o perioadă de 8 ani de la data transpunerii, respectiv până la 16.07.2009;

În cazul Directivei nr. 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane s-a convenit¹⁰ la următoarea etapizare:

- perioada de tranziție de 9 ani, până la data de 31 decembrie 2015 pentru 48 aglomerări cu mai mult de 10000 l.e. în zone sensibile;
- perioada de 11 ani, până la data de 31 decembrie 2017 pentru 152 aglomerări cu mai mult de 15000 l.e. ;
- perioada de tranziție de 15 ani, până la data de 31 decembrie 2021 pentru 2457 aglomerări cu mai puțin de 15000 locuitori și pentru evacuările în apele costiere.

Sumele expuse în POS de mediu constituie plafoane maxime și nu există nici o garanție că sumele planificate vor fi și cheltuite efectiv.

Trebuie spus că și alte State membre au parcurs o situație similară de supraestimare a necesarului de fonduri. În perioada 2004-2006, Slovacia a estimat că va absorbi 426 mil. € dar a absorbit cu 314 milioane € mai puțin. O situație similară a fost înregistrată în Polonia, Cehia etc. (Tabelul 7). Este interesant de notat că erorile de estimare au fost numai în plus și nu în minus. Aceasta arată un optimism fără suport în realitate.

Tabelul 7. Diferențele între prevederile privind utilizarea fondurilor UE în țări noi membre (2004 - 2006) (prețuri 2005)

Țara	Prevederi pentru 2005	Plăți în 2005	Diferența	Eroarea de estimare
	milioane EUR			
Slovacia	426	112	314	+281%
Rep. Cehă	370	131	239	+183%
Polonia	2.157	766	1.391	+182%
Lituania	208	87	121	+140%

Source: European Commission, DG Budget (2006): *Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds in 2005*

¹⁰ DOCUMENTUL DE POZITIE COMPLEMENTAR AL ROMÂNIEI CAPITOLUL 22 - MEDIU., 2005., www.mmediu.ro

5. Convergența instituțională în domeniul mediului

5.1. Criterii calitative de convergență instituțională pentru protecția mediului; propuneri

În această secțiune se va trece la următoarea etapă din metodologia prezentată și anume identificarea țintelor de convergență instituțională. Cum aceste ținte nu sunt identificate de tratate sau legislație specifică, vor trebui estimate sau sugerate. În acest sens vor fi analizate unele criterii pe care le propunem pentru a estima convergența instituțională în domeniul protecției mediului.

Criterii calitative de convergență

Deși acquis-ul de mediu nu cuprinde referiri specifice la tipul și natura instituțiilor de mediu la nivel național, există o serie de caracteristici comune, orizontale care trebuie să se regăsească la aceste instituții și care, într-o anumită perioadă de timp vor trebui adoptate și în România.

O structură instituțională de mediu care răspunde cerințelor acquis-ului de mediu trebuie să gestioneze corect problemele de mediu existente pentru a se evita efecte negative ireversibile, a se opri și diminua aceste efecte, refacerea mediului și generarea unor tendințe pozitive.

Ținând seama de cele spuse vom propune o serie de criterii calitative (ținte) de convergență instituțională în domeniul protecției mediului (tabelul următor) urmând ca în viitor să fie propuși și criterii cantitative (ținte).

În lucrarea de față sunt astfel propuse 10 criterii calitative de convergență a instituțiilor de protecție a mediului. Dat fiind complexitatea mare a sistemului existent aplicarea acestui set de criterii va fi dificilă, mai ales că trebuie să existe un consens la nivelul statelor membre asupra lor.

Într-o etapă ulterioară ar trebui identificați și indicatori (ținte) cantitativi de convergență.

Tabelul 8. Propuneri de criterii calitative de convergență instituțională în domeniul protecției mediului

Nr.	Criteriul	Descriere sumară
1.	Management creativ	Provocările și problemele de mediu sunt la un nivel la care este nevoie de politici creative pentru a aduce schimbări semnificative.
2.	Identificarea clară a problemelor	Acest criteriu implică găsirea de soluții cost – eficiente la problemele de mediu necesită identificarea timpurie a problemelor, cauzele acestora și tendințele viitoare; știința legată de practică sunt componente cheie.
3.	Identificarea și estimarea măsurilor de răspuns și managementul obiectivelor	Identificarea problemelor trebuie fie urmate de evaluarea răspunsurilor care includ estimări ale efectelor posibile, estimări ale costurilor și beneficiilor, găsirea unor soluții optime și găsirea celui mai potrivit nivel de acțiune (național, regional, local).
4.	Implementarea efectivă	aceast criteriu include negocieri cu alți actori implicați (companii, public, ONGuri, UE, agenții și ministere etc.) pentru a pune la punct planuri de acțiune, rezolvarea disputelor, conformare și impunere
5.	Coordonarea activităților	Activitățile trebuie să fie coordonate; este important de a identifica interdependențele și sinergiile.

6.	Eficacitatea activităților	Activitățile trebuie să fie prioritizate asigurându-se utilizarea eficientă a resurselor (materiale, umane, cunoștințe, de timp etc.).
7.	Integrarea criteriilor de protecție a mediului	Acest criteriu implică integrarea criteriilor de protecție a mediului în alte politici, cum ar fi cea economică, industrială, agricolă, de transport etc.
8.	Implicarea sectorului privat	Criteriul semnifică implicarea resurselor sectorului privat este esențială într-o perioadă în care costurile de protecție a mediului cresc vertiginos.
9.	Echitate	Acest criteriu implică reprezentarea corectă în procesul de luare a deciziilor a tuturor celor afectați de decizii precum și accesul nediscriminat la informația de mediu. De asemenea trebuie ca cei care poluează să suporte costurile rezultate proporțional cu poluarea produsă și cu posibilitatea de plată.
10.	Adaptabilitatea	O instituție modernă de protecție a mediului trebuie să identifice noi modalități de soluționare a problemelor vechi precum și soluții la probleme cu totul noi. Învățarea continuă este o modalitate de a crește capacitatea de răspuns la schimbări abrupte, ne-liniare.

5.2. Rata de convergență și forța motrice; comparații privind convergența în UE

În această secțiune, potrivit metodologiei prezentate, trebuie identificată rata de convergență. Acest lucru este destul de dificil de realizat deoarece, după cum s-a menționat anterior, nu există informații privitoare la ratele sau viteza de convergență în domeniul instituțiilor de protecție a mediului. De asemenea nu există o *forță* identificată care să conducă la convergența organizațională. În această situație considerăm util a compara datele disponibile din alte două domenii¹¹ pentru a trage unele concluzii.

1. Convergența monetară (criteriile de la Maastricht)

Un prim set de criterii de convergență (de la Maastricht¹²) se referă la condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca statele membre să intre în faza a treia a Uniunii Economice și Monetare Europene (EMU) și să adopte moneda Euro. Cele patru criterii au la bază Articolul 121 (1) din Tratatul UE; acestea sunt:

1. inflația: rata inflației să nu fie mai mare de 1,5% decât media celor mai performante state membre;
2. finanțele de stat: deficitul bugetar să nu depășească 3% din PIB și rata de îndatorare raportată la PIB să nu depășească 60%;
3. rata de schimb; statul membru aplicant trebuie să participe la mecanismul comun de stabilire a ratei de schimb și timp de doi ani nu trebuie să-și devalueze moneda;
4. ratele dobânzii: ratele nominale ale dobânzii pot să depășească cu max. 2% media celor mai performante trei state .

Criteriile de convergență de la Maastricht sunt exemplul cel mai concludent de convergență. UE a stabilit criteriile (țintele) de convergență iar statele membre trebuie să-și definească

¹¹ Menționăm că există o multitudine de studii care analizează convergența monetară și convergența economică.

¹² <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l25014.htm>

punctul de plecare și durata (viteza) după care convergența va fi atinsă. Spre exemplu România și-a stabilit anul 2013 drept țintă pentru trecerea la Euro.

Forța motrice constă în avantajele/beneficiile de a utiliza moneda Euro. Nu toate statele membre consideră¹³ că este util să utilizeze moneda Euro deoarece, potrivit estimărilor proprii, beneficiile sunt mai mici decât costurile.

2. Convergența economică

În domeniul coeziunii economice și sociale, convergența se referă, în mod special, la nivelul de dezvoltare al regiunilor. Pentru a se reduce decalajele dintre regiuni, în perioada de planificare 2007-2013 a fost introdus Obiectivul de Convergență. Acest obiectiv a devenit cel mai important obiectiv al fondurilor structurale din punctul de vedere al fondurilor alocate. Rațiunea obiectivului Convergență este de a promova creșterea și factorii care să conducă la convergența reală a celor mai puțin dezvoltate state membre și a regiunilor rămase în urmă. Acest obiectiv acoperă 17 state membre cu 84 de regiuni și o populație de 154 milioane locuitori. Criteriul sau limita de includere a regiunilor în Obiectivul Convergență este dat de valoarea produsului intern brut mai mică de 75% din media comunitară. Potrivit acestui criteriu, toate cele opt regiuni din România sunt în întregime acoperite de Obiectivul Convergență.

Forța motrice constă în suma de 282,5 miliarde € sau 81,5% din totalul intervenției FEDER, FC și FSE. Perioada de planificare pentru fondurile structurale este 2007-2013.

Dacă avem în vedere și convergența instituțională în domeniul protecției mediului, atunci avem situația comparativă din tabelul de mai jos.

Cea mai clară situație cu cei patru parametri bine definiți, este în cazul convergenței monetare.

În domeniul convergenței economice avem definite starea inițială, ținta calitativă de convergență și forța motrice; în schimb, lipsește ținta cantitativă (nu sunt stabilite valori cantitative de convergență cum ar fi reducerea decalajelor).

În domeniul instituțional al protecției mediului nu avem clar definită o țintă de convergență și nici un orizont de timp. De asemenea, forța motrice este extrem de vagă.

În domeniul legislației de mediu avem deja tot acquis-ul transpus deci convergența a fost atinsă la începutul anului 2007.

În domeniul conformării la standardele de mediu, ținta de convergență este determinată de obiectivele diverselor directive, perioada de convergență este stabilită de lungimea perioadelor de tranziție negociate prin Documentul de Poziție pentru Capitolul 22 iar forța motrice o constituie Tratatul de Aderare și sumele alocate prin programele operaționale amintite anterior.

¹³ Anglia, Danemarca și Suedia nu au aderat la Euro deși îndeplinesc condițiile cerute.

Tabelul 9. Comparații privind procesul de convergență

Tipuri de convergență	Parametrii procesului de convergență			
	Starea inițială	Ținta de convergență	Rata de convergență (orizont de timp)	Forța motrice
1. Monetară	Monede naționale în circulație	Adoptarea monedei Euro în locul celei naționale	Diferă de la stat membru la stat membru (Anglia, Suedia și Danemarca nu au aderat la Euro deși îndeplineau criteriile); România și-a propus trecerea la Euro în 2013	Beneficiile rezultate din utilizarea monedei Euro cum ar fi câștiguri rezultate din eliminarea costurilor de tranzacție, economii de scară, mediu economic stabil, eliminarea fluctuațiilor de curs de schimb
2. Economică (Obiectivul Convergență)	PIB < 75% din media UE	Calitativ: apropierea nivelurilor de dezvoltare;	Perioada 2007-2013;	Fondurile structurale (282,5 miliarde €), tratatele UE
		Cantitativ: nu este specificată	nu sunt stabilite valori cantitative de convergență cum ar fi reducerea decalajelor.	
3. În domeniul protecției mediului				
3.1 Organizațional în domeniul mediului	Rezultată în urma procesului de transpunere a acquis-ului de mediu	Calitativă:	Nu este stabilită	Dificil de identificat
		Cantitativă:	Nu există	
3.2 Legislativă în domeniul mediului	Legislația națională nearmonizată	În România a fost transpus la finele anului 2006 (la aderare)	Perioada de pre-aderare	Acquis-ul de mediu, Tratatul de pre-aderare și de aderare
3.3 În domeniul transunerii obiectivelor de mediu	Situația existentă la nivelul anului 2006	Atingerea obiectivelor specifice fiecărui domeniu (directiva cadru a apei, dir. Cadru a deșeurilor etc.)	Perioadele de tranziție (diferă în funcție de domeniu; de ex. anul 2016 este propus pentru implementarea completă a directivei cadru a apei)	Tratatul de Aderare România – UE și Programul operațional de mediu și celelalte programe operaționale (~ 10 miliarde € în perioada 2007-2013)

6. Concluzii

Din cele spuse mai sus se pot trage o serie de concluzii privind convergența instituțională în domeniul protecției mediului, în România.

1. **Din punct de vedere metodologic**, aprecierea convergenței se poate face prin prisma a patru parametri: starea inițială, ținta de convergență, rata de convergență (orizont de timp) și forța motrice; în cazul convergenței organizaționale în domeniul protecției mediului nu pot fi identificați cu claritate următorii parametri: ținta de convergență, rata de convergență (orizont de timp) și forța motrice. În cazul convergenței instituționale/organizaționale în domeniul protecției mediului, autorul a propus 10 criterii calitative de convergență dar aceștia trebuie discutați într-un cadru mai larg (chiar internațional) și adaptați la realități.
2. **Convergența legislativă în domeniul de protecție a mediului.** În perioada de aderare la UE, România a transpus întregul *acquis de mediu*, fără derogări¹⁴, construind un sistem instituțional-administrativ care să răspundă noilor cerințe și funcții. Astfel se pot menționa următoarele transformări legislativ-instituționale:
 - a. autorităților competente ce funcționau deja au căpătat caracteristici noi;
 - b. a apărut necesitatea coordonării structurilor și proceselor inter-instituționale; a devenit necesară coordonarea între autoritățile. În cadrul autorităților locale este esențială coordonarea efectivă între corpul de monitorizare a calității aerului și cel responsabil pentru implementarea măsurilor de urgență. Este necesar să se asigure că autoritățile responsabile de implementarea legislației de mediu sunt susținute de către organele abilitate să impună aplicarea legii;
 - c. a devenit importantă perfecționarea instituțională în domeniul acordării de permise și inspecției; o sarcină vitală a autorității competente este acordarea de avize, acorduri și autorizații. Aceasta necesită adoptarea de proceduri transparente și sistematice ce asigură înțelegerea de către organismele reglementate a cerințelor precum și desfășurarea corectă a acordării permiselor în diferite părți ale țării. Permisele trebuie să stabilească clar ce este și ce nu este permis și ce programe de îmbunătățire sunt potrivite. O problemă importantă este necesitatea existenței unor permise integrate.
 - d. instituțiile de sprijin au căpătat un rol important deoarece toate acțiunile care vizează protecția mediului trebuie să se bazeze pe rezultate științifice solide. Cea mai parte a *acquis-ului de mediu* necesită monitorizare la scară largă iar institutele de cercetare sunt competente în acest domeniu, cu condiția să îndeplinească criteriile de calitate necesare. Astfel de instituții trebuie inspectate din punct de vedere al calității de autorități competente pentru a se asigura capacitatea acestora de a-și îndeplini sarcinile prevăzute. În acest context a apărut nevoia de instrumente de evaluare pentru a determina moduri de comparare a impactului anumitor procese în medii diferite cu scopul de a informa autoritatea de reglementare asupra opțiunilor existente (de ex. impactul relativ al emisiilor atmosferice și acvatic).

¹⁴ Trebuie menționate perioadele de tranziție ce au fost negociate cu UE.

- e. nevoia de instruire¹⁵ a devenit stringentă deoarece implementarea aquis-ului necesită numeroase cunoștințe din partea personalului din domenii diverse, cum ar fi:
- legislație (interpretarea și aplicarea legislației);
 - tehnologie în domeniul chimiei (analiza combustibililor) și inginerie (aprobarea tipurilor de vehicule, testarea capacității de rulare, înțelegerea proceselor industriale);
 - analiză și monitorizare constantă , prelevare în caz de incidente;
 - asigurarea calității și arhivarea informațiilor;
 - comunicare (interacțiunea cu publicul și monitorizarea automatizată de la distanță a unor puncte de control) și diplomație (pentru cooperare transfrontalieră);
 - administrație și planificare (dezvoltarea capacității necesare pentru elaborarea unor planuri integrate);
- f. monitorizarea și inspecția au primit atribuții noi; monitorizarea este o componentă importantă a aquis-ului. O instituție specializată trebuie să stabilească în primul rând proceduri clare de monitorizare. În particular, orice operațiune de monitorizare în relație cu activități de aplicare trebuie să urmărească proceduri obiective. Orice operațiune de monitorizare ce poate fi în legătură cu aplicarea trebuie să stabilească proceduri și posibilități de arhivare a datelor ce ar putea fi necesare în cazul unei dispute legale.
- g. conformarea; aquis-ul nu stabilește structuri și procese de asigurare a conformării, acestea sunt determinate de statele membre și reflectă propriile tradiții și propriul sistem juridic. Orice procedură de conformare trebuie să urmărească să fie efectivă și totuși proporțională. A fost nevoie de o serie de instrumente pentru a se putea aplica diferite penalități și trebuie să fie clar cui se aplică acestea și cât sunt de consistente. Instituțiile de impunere (Garda de Mediu) trebuie să lucreze împreună cu instituțiile legale pentru a stabili penalizările corespunzătoare. Este o practică obișnuită ca acțiunile de deteriorare a mediului să fie tratate cu îngăduință în justiție și aceasta datorită lipsei înțelegerii gravității lor. Totuși, instituțiile de impunere au deja la dispoziție câteva instrumente (avertizări, cereri de despăgubiri, amenințarea cu retragerea licenței, sechestrul pe proprietate, amenzi etc.).

3. Convergența organizațională.

- a. este dificil de definit convergență organizațională; se poate vorbi doar de o convergență în sens larg, mai ales calitativ (instituțiile/organizațiile rezultate din transpunerea aquis-ului sunt organizate la libera alegere a statului membru fără nici o restricție exterioară); țintele cantitative nu sunt încă definite.
- b. crearea cadrului instituțional/organizațional de protecție a mediului a fost dificilă și a durat mult mai puțin decât în statele membre fondatoare ale UE;

¹⁵ Instruirea ar trebui să urmărească completarea oricăror lipsuri, având în vedere lista mai sus prezentată. Totuși, este de asemenea important ca echipa să fie instruită pentru a utiliza sistemele administrative adoptate în cadrul instituțiilor (referitor la emiterea de permise, efectuarea de inspecții) pentru a asigura proceduri comune pe întreg teritoriul țării. Domenii de mare importanță sunt instruirea echipei referitor la proceduri, relații cu publicul și cunoașterea mediului.

procesul nu a fost unul natural ci a fost un proces dificil, făcut în mare grabă ceea ce va conduce la o perioadă ulterioară de ajustare și optimizare.

- c. acquis-ul de mediu nu face diferența între autorități competente stabilite la nivel național și la nivel local. Există totuși anumite funcții care sunt îndeplinite mai bine de o autoritate națională și altele care necesită o abordare la nivel local sau regional. Autoritățile competente au o serie de atribuții noi de îndeplinit, inclusiv planificare, monitorizare, raportare, acordare de licențe, asigurarea calității, inspecție, informare publică, impunerea și rezolvarea urgențelor.
- d. ca urmare a procesului rapid de formare a cadrului instituțional a rezultat o structură complexă, pe mai multe nivele și domenii de competență. Principala disfuncție ce trebuie corectată în viitor este legată de separarea instituțiilor centrale și deconcentrate de cele descentralizate. Astfel, planificarea se face la nivel central (cum ar fi stabilirea țintelor din Tratatului de Aderare) iar investițiile se fac la nivel descentralizat de autorități locale sau județene care nu au participat la stabilirea țintelor și obiectivelor. Această problemă poate conduce fie la nerespectarea țintelor stabilite și la penalizări fie la renegocierea țintelor.

3. Convergența în domeniul instituțiilor care finanțează investiții de protecție a mediului este dificil de apreciat; se pot face următoarele comentarii:

- h. investițiile de protecție a mediului vor fi foarte numeroase; practic există cel puțin cinci programe operaționale care au prevăzute obiective de mediu. Pentru perioada 2007-2013 suma totală prevăzută este mare (de ~ 10 miliarde €). Aceasta înseamnă că anual ar trebui finanțate proiecte în domeniul protecției mediului valoare de 1,42 miliarde € sau, la nivel județean ar reveni o sumă medie de 34 milioane €/an. Dacă pentru unele județe mai dezvoltate (Cluj, Constanța, Timiș etc.) se poate co-finanța această sumă, pentru județe mai puțin bogate unde capacitatea de absorbție este limitată acest lucru este destul de improbabil. Trebuie ținut seama că autoritățile locale mai trebuie să investească sume considerabile (să facă proiecte) și în domeniul infrastructurii urbane, drumuri și poduri, sănătate, învățământ etc. Lipsa capacității financiare de a cofinanța proiecte în domenii diverse este dublată de lipsa capacității tehnice de a elabora proiecte într-un mediu economic în care fondurile disponibile pentru protecția mediului par că abundă;
- i. o altă problemă a investițiilor este fragmentarea acestora și faptul că proiectele trebuie adaptate la specificul fiecărui PO (eligibilități, obiective, criterii, grad de co-finanțare) ceea ce va complica procesul de elaborare a proiectelor; AFM contribuie la această fragmentare și ne există indicii privitoare la eficiența acestor investiții. Cum ponderea investițiilor finanțate prin AFM este mică comparativ cu cea prin FS iar alte state noi membre au renunțat la acest instrument este de dorit închiderea acestuia;
- j. implicarea sistemului bancar este foarte redusă; se are în vedere exclusiv finanțarea prin granturi ceea ce conduce la proiecte supradimensionate¹⁶ față de cererea efectivă (deșeuri, alimentări cu apă) ceea ce va crea probleme de

¹⁶ Sunt cazuri în care investitorii privați duc la bun sfârșit investițiile de mediu cu 50% din sumele cerute pentru finanțare de la FS.

utilizare a investițiilor în condițiile unei capacități de plată reduse, mai ales în mediul rural;

- k. în PO de Mediu, ca și în alte PO, nu există o prevedere explicită privind alocarea eficientă investițiilor; se poate constata o folosire exagerată a analizei cost-beneficiu fără a lua în considerare indicatorii de performanță în decizia finală de alocare a fondurilor disponibile. Pericolul este de a avea un șir de investiții masive pe care sectorul privat le-ar putea face mult mai ieftin.

7. Anexe

Anexa 1. Investiții necesare sectorului de gestiune a deșeurilor

SECTOR / DIRECTIVA	INVESTITOR PROBABIL	INVESTIȚII MARI	ALTE INVESTIȚII
Managementul deșeurilor			
Directiva referitoare la gropile de gunoi	Municipalitate, companii responsabile de deșeuri, industrie	Gropi de gunoi municipale Gropi de gunoi pentru deșeuri periculoase Închiderea vechilor gropi de gunoi	Colectarea/transportul deșeurilor Monitorizarea apelor / apelor de suprafață
Directiva referitoare la incinerarea deșeurilor municipale	Municipalitate, companii responsabile de deșeuri	Incineratoare municipale de deșeuri	Colectarea/transportul deșeurilor Monitorizarea calității aerului
Directiva referitoare la incinerarea substanțelor periculoase	Industrie, spitale, companii responsabile de deșeuri	Incineratoare de substanțe periculoase	Colectarea/transportul deșeurilor Monitorizarea calității aerului
Directiva - cadru referitoare la deșeuri	Municipalitate, companii responsabile de colectarea, depozitarea și transportul deșeurilor	Colectarea și transportul deșeurilor Sistem integrat de distrugere a deșeurilor (incineratoare, gropi de gunoi)	Colectare și transportul deșeurilor Monitorizarea calității aerului Monitorizarea calității apei / de suprafață
Directiva referitoare la deșeuri periculoase	Municipalitate, companii responsabile de deșeuri, industrie	Gropi de gunoi pt. deșeuri periculoase Incineratoare de deșeuri periculoase	Colectarea și transportul deșeurilor Monitorizarea calității aerului Monitorizarea apei / de suprafață
Directiva referitoare la nămolul de canalizare	Industrie, spitale, companii responsabile de deșeuri	Gropi de gunoi pt. nămol de canalizare ce nu poate fi utilizat pe terenuri agricole	Laboratoare pentru testare nămolului de canalizare

- *Directiva Consiliului 1999/31/EC referitoare la gropile de gunoi*
- *Directiva Consiliului 89/369/EEC din 08.06.1989 asupra prevenirii poluării aerului datorită noilor stații municipale de incinerare a deșeurilor*
- *Directiva Consiliului 94/67/EC din 16.12.1994 asupra incinerării deșeurilor periculoase*
- *Poziția Comună (EC) Nr. 7/2000 adoptată de către Consiliu la 25.11.1999 cu privire la adoptarea Directivei 2000/.../EC a Parlamentului European și a Consiliului ... asupra incinerării deșeurilor*
- *Directiva Consiliului 75/442/EEC din 15.07.1975 asupra deșeurilor (cu amendamentele din Directiva Consiliului 91/156/EEC)*
- *Directiva Consiliului 91/689/EEC din 12.12.1991 asupra deșeurilor periculoase (cu amendamentele din Directiva Consiliului 94/31/EC)*
- *Directiva Consiliului 86/278/EEC din 12.06.1986 asupra protecției mediului, și în particular a solului, atunci când se folosește nămol de canalizare în agricultură*

8. Bibliografie

1.	Hotărârea nr. 497/2004 din 01/04/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 346 din 20/04/2004;
2.	Hotărârea nr. 128/2006 din 29/01/2006 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 90 din 31/01/2006;
3.	Hotărârea nr. 1179/2004 din 29/07/2004 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 690 din 30/07/2004;
4.	Hotărârea nr. 2001/2004 din 16/11/2004 pentru modificarea art. 18 din Hotărârea Guvernului nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1144 din 03/12/2004;
5.	Ordonanța de urgență nr. 24/2007 din 11/04/2007 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 247 din 12/04/2007;
6.	Bär, Stefani et al. 2000: "Closer Co-operation, a new instrument for European Environmental Policy?" <i>European Integration online Papers (EIoP)</i> , Vol. 4/2000, Heft 13.
7.	Beisheim, Marianne et al. 1999: <i>Im Zeitalter der Globalisierung? Thesen und Daten zur gesellschaftlichen und politischen Denationalisierung</i> . Baden-Baden.
8.	Bernauer, Thomas 1995: "The Effect of International Environmental Institutions: How We Might Learn More." <i>International Organization</i> , Vol. 49, No. 2, 351-377
9.	Bierstecker, Thomas J. 1993 1993: "Constructing Historical Counterfactuals to Assess the Consequences of International Regimes. The Global Dept Regime and the Dept Crisis of the 1980s" in: Volker Rittberger (Hrsg.): <i>Regime Theory and International Relations</i> . Oxford. 315-338.
10.	Breitmeier, Helmut 2000: "Complex Effectiveness". <i>Handlung Regime Externalities and Interaction (Working Group III)</i> in: Jorgen Wettestad (Hrsg.): <i>Proceedings of the 1999 Oslo Workshop of the Concerted Action Network on the Effectiveness of International Environmental Regimes</i> . Oslo. 45-48.
11.	Brown Weiss, Edith 1993: <i>International Environmental Issues and the Emergence of a New World Order</i> , in: <i>Georgetown Law Journal</i> 81:3, 675-710. 1993: "International Environmental Issues and the Emergence of a New World Order." <i>Georgetown Law Journal</i> , Vol. 81, No. 3, 675-710.
12.	Chambers, Bradnee W. (Hrsg.) 1998: <i>Global Climate Governance: Inter-linkages between the Kyoto Protocol and Other Multilateral Regimes</i> . Tokyo: United Nations University.
13.	Esser, Hartmut 1993: <i>Soziologie. Allgemeine Grundlagen</i> . Frankfurt/M. Fearon, James D.I 1991: "Counterfactuals and Hypotheses Testing in Political Science." <i>World Politics</i> , Vol. 43, 169-195.
14.	Gehring, Thomas 1994: <i>Dynamic International Regimes: Institutions for International Environmental Governance</i> . Frankfurt/Main: Peter Lang.
15.	Hotărârea nr. 368/2007 din 25/04/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 284 din 27/04/2007;
16.	Comunicarea Comisiei "Regiuni pentru Schimbare Economică", COM(2006) 675 final, 8.11.2006, {SEC(2006) 1432},
17.	Acad. Aurel Iancu 2007., Tipurile de Convergențe; convergența instituțională, Seria Working Papers nr.1, INCE.
18.	http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/regioneconomicchange/doc/comm_en_acte.pdf
19.	Platon V., Fondul de mediu și instrumentele economice necesare pentru buna funcționare a acestuia în

	România, Probleme Economice nr.9/2001, CIDE, București, 57 pag. (coautor);
20.	Platon V., Finanțarea activităților de protecție a mediului; între teorie și practică., Editura ECONOMICĂ, București 2004., ISBN 973-709-046-2
21.	Platon V., Support study for elaborating the action plan for landfilling industrial waste (Studiu suport pentru elaborarea planului de acțiune privind depozitarea deșeurilor industriale în vederea conformării cu legislația europeană)., European Institute in Romania/Institutul European din România., București 2004., Ed bilingvă., ISBN 973-7736-09-5., www.iер.ro
22.	Platon V., Costuri ale integrării de mediu în Uniunea Europeană; studiu de caz: Uleiurile Uzate., Probleme Economice nr. 45-46/2001, CIDE, București, 50 pag. (coautor);
23.	Platon V., Costuri ale integrării de mediu în Uniunea Europeană; studiu de caz: Acumulatorii Uzați., Studii și Cercetări Economice nr. 10/2001, CIDE, București, 52 pag. (coautor);
24.	Platon V., Protecția mediului și dezvoltarea economică; instituții și mecanisme în perioada de tranziție., Editura Didactică și Pedagogică., București 1997., ISBN: 973-30-5463-1
25.	Platon V., The impact of transposing EU directive on Air Quality., Ad-hoc studies., Institutul European din România., Ediție bilingvă., București 2003., ISBN 973-86223-1-X
26.	Platon V., The impact of transposing EU directive on Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC Directive)., (coautor) Ad-hoc studies., IER. București 2003., ISBN 973-86223-2-8., Ediție bilingvă
27.	Hotărârea nr. 459/2005 din 19/05/2005 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 462 din 31/05/2005;
28.	Ordonanța de urgență nr. 195/2005 din 22/12/2005 privind protecția mediului publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1196 din 30/12/2005;
29.	Legea nr. 265/2006 din 29/06/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 586 din 06/07/2006;
30.	Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 29 iunie 2004;
31.	Hotărârea nr. 440/2005 din 12/05/2005 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 448 din 26/05/2005 pentru reorganizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu;
32.	Ordonanța de Urgență nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu (publicată în M. Of. nr. 1193/30 decembrie 2005), aprobată prin Legea nr. 105/2006 (publicată în M. Of. nr. 393/08 mai 2006);
33.	www.arpmbc.ro;
34.	www.apm-ilfov.ro;
35.	www.gnm.ro